

vredes

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK

186 pag. - 600.000 - 1991

ISABELLE BLUME

vrede

"VREDE" Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek
v.z.w.

maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

Bagattenstraat 136 9000 Gent

Prk. : 000-0956015-80 - Vrede v.z.w. - 9000
tel. 091/23.82.52 Gent

LEESGELD :

250 fr. per jaar - 25 fr. per nummer

Steunabonnement : 500 fr.

Verantwoordelijke uitgever :

Michel Vanderborght

Echel 6

9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Bailleul, Paula Burghgraeve,
Nadine Crappé, Paul Wagemans,
Chantal De Smet, Jules Verhelst
Jean-Pierre Everaerts, Luc Kongs,
Griet Maréchal, Michel Tanret,
Kathleen Steel, Luk Vermeire, Jan
Verwest, Bob Wolstein, Wilfried De
Vlieghe, Elie Elia, Brigitte Van Maele

REDACTIESECRETARIS

Jo De Schuyter

HOOFDREDACTEUR

André De Smet

VASTE MEDEWERKERS

Frans De Winter, Ward Ruyslinck,
Staf Schmidt, Jan Van Calsteren,
Jos Wolles, Janine De Rop

Centrum voor UNO-recht
(V.U.B. - Brussel)

Centrum voor Latijns-Amerika
(Roermond)

ABONNEMENTDIENST

Lotty Verwest - Carlos Van Vooren

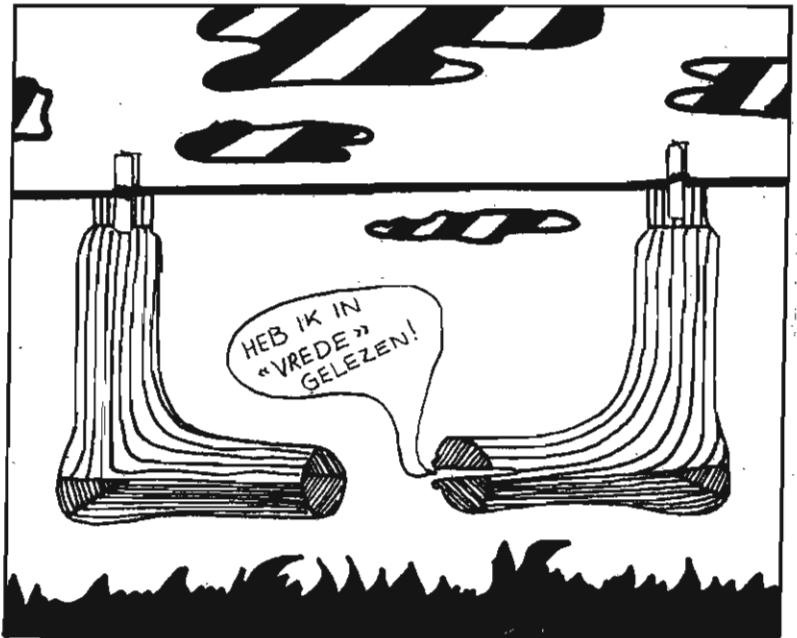
"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al
diegenen die - door degelijke informatie
of voorstellen - een bijdrage willen bren-
gen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op
de medewerking van al diegenen die
hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoor-
den dan ook niet noodzakelijkerwijze
aan het standpunt van de redactie.

DRUKKERIJ

Gakko - Gent.

chella

'75

UIT DE INHOUD

- Voorpagina : Isabelle Blume	blz.
AFSCHEID VAN ISABELLE BLUME - André De Smet	3
- Isabelle Blume - Chantal De Smet	4
BINNENLAND	
- Van Estland loopt in de Argentijnse valstrik - Brigitte Van Maele	6
INDOCHINA	
- KAMBODJA : Washington leverde aan Phnom-Penh bommen die doden door opslorping van alle zuurstof - Paul Wagemans	8
LATIJS-AMERIKA	
- CHILI : Fenheid tegen de junta van Chili - G.M. en J.V.	9
EUROPA	
- PORTUGAL : Van 25 april tot 11 maart in Portugal - André De Smet	10
- De Politieke Partijen in Portugal - Radikaal	12
- Een ander geluid - A.D.S.	14
- GRIEKENLAND : Het Griekse leger : belangrijk element in een politieke strijd - Jo De Schuyter	15
EVEN UW AANDACHT	
- Libanon - Theo Bailleul	16
DE EUROPESE ORGANISATIES	17
DOKUMENT GOEDGEKURD DOOR HET NATIONAAL BUREAU VAN DE B.U.V.V.	21
NABIJ OOSTEN	
- IRAN : De binnen- en buitenlandse machtspolitiek der Iraanse monarchie - H. Talloen	23
AFRIKA	
- ETHIOPIE : Ethiopia tikdem ! - Paul Wagemans	25
AMERIKA	
- U.S.A. : "L.T.T." een multinationaal monster ! - T.B.	29

Illustraties van : Fritz Behrendt, Elie Elia, Goal en Jan Verwest

TE VERWACHTEN VOOR HET MEINUMMER :

- Oorijckdom : een nieuwe kans voor de arme landen ? - Kathleen Steel.
- Lezers schrijven : Kernecentrales aan de Kust - Ir J. De Vriendt.

AFSCHIED VAN ISABELLE

Meer dan sevenhonderd vrienden brachten, dinsdag 18 maart te Brussel een ontroerende hulde aan Isabelle Blume. Sprekers, afgevaardigden van nationale en internationale organisaties, schetsten er, met ontroering, enkele beelden uit het mooie gevulde leven van deze grote dame.

J. Dubosch en A. De Smet voor de Belgische vredeskrachten; M. Van Ballaert in naam van Vrouwenbeweging voor Vrede en Welvaart; T. Jhanis, almoerenier van de Mouvement Ouvrier Chrétien namens "La Concertation pour la Paix"; R. De Gendt voor het Komitee voor Europese Veiligheid en Samenwerking; P. Vermeulen in naam van de B.S.P.; J. Terfve voor de K.F.B.; vertegenwoordigers van de Afrikaanse, Latijns Amerikaanse Socialistische landen en West Europese vredesbewegingen en R. Chandra namens de Wereldvredesraad. Allen onderlijnden de belangrijke rol die Isabelle Blume gans haar leven gespeeld heeft in de strijd voor Vrede en sociale rechtvaardigheid.

Meer dan zeshonderd telegramen en brieven kwamen ons reeds toe uit alle hoeken van de wereld. Boodschappen waarin de nadruk wordt gelegd op het groot verlies dat het overlijden van Isabelle Blume voor allen betekent. Rouwbetuigingen van regeringen zowel als van kleine actiegroepen. Vanwege personaliteiten zowel als van arbeiders en boeren uit de ganze wereld. Uit zwart Afrika, Latijns Amerika, Azië, Oost en West Europa, uit alle gewesten van ons land, kortom de openbare opinie, de vredeskrachten zijn er zich van bewust hier een milstante verloren te hebben die gans haar leven in de bron heeft gestaan in de strijd van de volkeren voor een menswaardig bestaan, voor vrijheid en democratie en voor wat bovenal het belangrijkste is: het behoud van de Vrede.

Allen die met en naast Isabelle in deze boeiende, harde, maar zo belangrijke strijd hebben gestaan weten welke belangrijke bijdrage zij heeft geleverd aan de resultaten die tijdens de laatste jaren

door de openbare opinie werden geboekt. In alle overwinningen die werden afgedwongen in de strijd tegen fascisme en kolonialisme, voor nationale onafhankelijkheid, vrijheid en democratie - waar ook ter wereld - heeft Isabelle een belangrijke rol gespeeld. Vandaag bij dit definitieve afscheid is het goed ons hierover te bezinnen en in haar voorbeeld de kracht te vinden, om haar strijd, onze strijd, met meer energie dan ooit verder te zetten. Tot de overwinning.

A.D.S.

Twee oude vrienden: Krishna Menon (Indië) en Isabelle Blume.

ISABELLE BLUME

Op woensdag 12 maart van dit eerste internationale vrouwenjaar overleed te Brussel de "grande dame" van de Belgische en Internationale Vredesbeweging, de voorzitter van de B.U.V.V., Isabelle Blume. Het is niet gemakkelijk een levensoverzicht te schrijven over iemand die tot voor kort deel uitgemaakt heeft van ons eigen leven. Het is net of we een stuk van onszelf vaarwel moeten heten en ook dit verwondert en kwetst ons. We zien de anderen steeds als een deel van onszelf en verstaan zo moeilijk dat zij er plots niet meer zijn. Dat plots een leemte geschapen is. Voor ons wat dit bij het overlijden van Isabelle Blume zeker het geval. Al zij die sinds jaren in de B.U.V.V. militeren kenden haar sinds hun eerste - soms weifelende - stappen in de beweging. Zij kenden haar want zij was een van dezen die de beweging vormden en die er aan de grondslag van lagen. En niet alleen van de Vredesbeweging ...

Isabelle Blume werd te Baudour geboren op 1892 in een zeer eenvoudig gezin. Haar vader was dominee, haar moeder een boerendochter van Vlaamse afkomst. Isabelle zal haar jeugd in de harde Borinagestreek doorbrengen, de streek en het (protestants) milieu die enkele tijd vroeger Vincent van Gogh aangetrokken hadden.

Dank zij de inspanningen van haar ouders studeerde Isabelle Blume voor regentes in de geschiedenis.

Haar vader kende een moeilijk einde : hij leed aan tuberculose en suikerziekte en vertrok naar Zwitserland om er zich te laten verzorgen. Daar ontmoette Isabelle Gregoire dominee Blume; een protestant zoals haar vader met wie zij in 1914 zal trouwen.

Het jonge gezin zal zich te Dour vestigen. Het huis van de familie Blume was een weerstandscentrum. Het bood plaats aan franse en engelse soldaten, Edith Gavell zou er geweest zijn. Weldra werden twee kinderen geboren : Jean in 1915 en Edith in 1917. Ondanks de eigen problemen en moeilijkheden - we zijn midden in de oorlog ! - wijdt Isabelle zich met haar echtgenoot aan sociale aksies voor de meest getroffen, zo zal zij tijdens de epidemie van Spaanse griep een kliniek improviseren.

Zij haat de oorlog en de ellende en beslist haar leven te wijden aan de strijd opdat de kreet "nooit geen oorlog meer" werkelijkheid zou worden. Na het einde van de eerste wereldoorlog worden Isabelle Blume en haar echtgenoot leden van de socialistische partij. Zij volgt lessen aan de socialistische school voor sociale diensten en wordt eveneens lerares literatuur en geschiedenis aan de school van de "Marronniers", plaats die zij tot in 1928 zal behouden.

Zij schakelt zich hoe langer hoe meer in in het militante leven, en dit ondanks de geboorte van een derde kind, Alain in 1926.

Zij wordt een van de invloedrijke figuren van de vereniging van de Socialistisch Vooruitziende Vrouwen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen wordt zij lid van de gemeenteraad van Ukkel.

Zij ontdekt de aksiemogelijkheden van de gemeentepolitiek en maakt haar ideeën bekend in een brochure van de Centrale voor Arbeidsopvoeding "La Commune et nous" ("De gemeente en wij").

Tijdens de eerste jaren van haar politieke-mandatarissen-leven legt zij eveneens haar eerste internationale kontakten : zij ontmoet andere vrouwen die zoals zij strijden tegen het opkomende fascistisch gevaar.

Zij bevindt zich in Duitsland op de vooravond van de machtsgreep van Hitler in januari 1933. Maar aksies verscherpen zich.

In Brussel wordt zij gemeenteraadslid. Maar activiteiten splitsen zich van toen af tussen de steun aan de politieke vluchtelingen die van Duitsland en Oostenrijk uit zich in België komen vestigen en praktische verwezenlijkingen ten dienste van de arbeiderskinderen bvb. zo zal de uitbouw van het Home Emile Vandervelde te Oostduinkerke een groot stuk van haar tijd innemen.

Naast het politieke, de hulp aan de vluchtelingen, het direkt sociale. En dan is er 1936 : de Spaanse burgeroorlog breekt uit. Volksvertegenwoordiger van Brussel verkozen geeft zij een denderende redevoering ten beste in het parlement. Zij komt met Nothomb en Lahaut tussen in de Kamer in verband met de vluchtelingen. Haar autoriteit wordt in de Kamer algemeen erkend.

Zij bezoekt Spanje : is op het front van Toledo, neemt deel aan de terugtocht van Malaga.

Haar voornaamste bekommernissen zijn deze van de verdediging van de vrede.

Zij bevindt zich bij de promotors van de gekende "Rassemblement Universel pour la Paix" samen met De Brouckère, Herriot, Pierre Cot, La Passionaria, Cachin, Brunfaut, Rolin e.a. Maar de vredeskrachten worden verslagen en de tweede wereldoorlog breekt uit.

In mei 40 zal Isabelle Blume door Frankrijk trekken, een aantal problemen voor Spaanse vluchtelingen pogen te regelen en uiteindelijk naar Londen gaan, zelf vluchtlinge. Zij houdt er stand tegen de uitgeweken Belgische regering die de combatieve elementen van de natie die tegen de fascistische overheersing vechten misprijzen en kleineren. Zij organiseert een sociale dienst voor de handelsvloot. Zij eist rusthuizen en strijdt voor het statuut van de handelsmatroos. Zij vecht resoluut ondanks de belegeringen en de bombardementen. En ook zij wordt getrof-

fen : haar oudste zoon kent Breendonck en Buchenwald, haar dochter en schoonzoon zijn ondergedoken, de jongste zoon vecht sinds de arrestatie van zijn broer in de R.A.F.

Na de bevrijding wordt zij als volksvertegenwoordiger herkozen in februari 46, zij wordt tevens voorzitter van de Belgische-Sovietvereniging en is tevens actief in de S.V.V.

In de sociaal-demokratische middens is zij deel van de linkervleugel en wordt a.h.w. de spreekbuis van alle socialistischen die trouw zijn aan de idealen van ontspanning, verstandhouding en vriendschap. Ondanks bepaalde sympathieën en vriendschappen met vooraanstaande personaliteiten van de B.S.P. worden de verschillen groter. In het Parlement zal zij herhaaldelijk haar ongerustheid uitdrukken in verband met de voorbereidselen voor een nieuwe oorlog. Trouw aan haar leven en aan haar idealen blijft zij een verdediger van de vriendschap onder de volkeren en van de vrede. Zij bestrijdt dan ook met alle krachten de herbewapening van Duitsland; zij vecht in haar partij, maar is de enige socialistische parlementair die tegen de oorlogspakten tekent. Zij onderschrijft de oproep van Stockholm en de verklaring van Praag die het IIe Wereldkongres van de Partisanen van de Vrede voorbereiden moet. Zij schrijft zich in voor het Kongres van Warschau. Steeds meer werkt zij in de Vredesbeweging. Ondertussen wordt zij voor haar houding

tegen de pakten uit haar partij, de B.S.P. gesloten. Dit kwetst haar ten zeerste. Zij groeit boven haar pijn en wordt sekretaris van de Wereldvredesraad en militante van de Belgische Unie voor de Verdediging van de Vrede.

Sinds het begin van de jaren 50 brengt zij in alle landen van de wereld, bij alle volkeren en mensen haar boodschap, de boodschap van de vrede. In Korea, in Vietnam, in Griekenland, in Chili, in het Midden Oosten : steeds is Isabelle, "de Isabelle van alle landen", daar.

Na de grote stakingen van 1960, 1961 wordt zij lid van de Kommunistische Partij en militeert zij terug op het plaatselijke politieke vlak. Zij wordt gemeenteraadslid van Hornu. De plaatselijke politiek was voor haar niet minder belangrijk dan de internationale : het betrof mensen en dat was het voornaamste. Elk van hen trof in Isabelle een vriendin en het was dan ook niet verwonderlijk dat op de ontroerende hulde aan Isabelle Blume op 18 maart te Brussel gehouden de afgevaardigde van Zuid-Afrika haar eré bracht als een van de zijnen, als een van het Zuid-Afrikaanse volk, van alle onderdrukten. Aan elk van hen bracht Isabelle Blume haar kracht en haar menselijkheid. Of zij nu groot en bekend, nietig en onbekend waren. Of zij naam hadden en hun naam in de ganse wereld weerklonk of zij een naam hadden die enkel zichzelf kennen. Aan elk van hen bracht zij haar hart en ook haar sterkte en dit kan niets, ook haar dood niet, wegnemen.

C.D.S.

VEEL KLEINTJES MAKEN EEN GROOT.

Voor wie zich even de moeite wil doen gedurende enkele dagen verschillende kranten te lezen zal het snel duidelijk zijn dat met de waarheid nog al een loopje genomen wordt.

De ontvangen informatie wordt nog al eens geweld aangedaan of sommige gegevens eenvoudig weg verzwegen.

Daarom is een blad als "Vrede" - waarin achtergrond informatie verschijnt - onontbeerlijk om een algemene kijk te kunnen hebben op de problemen.

Om aan deze opdracht nog beter te voldoen moeten we in de mogelijkheid zijn "Vrede" kwa inhoud en omvang nog te verbeteren.

Mogen we hierbij op uw hulp rekenen ?

Help ons om de financiële hindernissen te boven te komen.

Stort en vraag uw vrienden te storten in ons "VREDESFONDS" Denk er aan dat ook voor ons "VEEL KLEINTJES EEN GROOT MAKEN"

De Bleeckere Eric 500 fr
Dr. Moraël-Ledeberg 500 fr
P. Iveraerts-Gent 20 fr

ACOD - nationaal sekr. 5000 fr
Borguet-Tongeren 100 fr
K.P.B.-Oostende 300 fr
Mevr. Quevrain 500 fr

totaal : 6.920 fr
vorige stortingen : 11.370 fr

totaal 17.290 fr

Onze oprechte dank aan al deze vrienden!

Het was tot nu toe op dit ondermaanse zo gesteld, dat twee mensen besloten oorlog te voeren en dat miljoenen hen moesten uitvechten; terwijl het beter hoewel ook niet goed geweest zou zijn, dat miljoenen ertoe besloten hadden en dat twee hem hadden uitgevochten.

Jean Paul Sartre

binnenland

VAN ELSLANDE LOOPT IN DE ARGENTIJNSE VALSTRIK.

In Argentinië bloedt heel Latijns-Amerika dood.

Leandro Despouy

Dit waren de woorden van Leandro Despouy, Argentijns Advokaat, toen hij zijn tussenkomst op de tweede sessie van het Russel Tribunaal te Brussel begin dit jaar, beëindigde.

Deze woorden vertolken nu ook in Argentinië inderdaad de harde werkelijkheid en het is met deze achtergrond van dagelijks geweld, terreur, repressie dat door de Heer Geldof (BSP) op 13 maart jongstleden in de Kamer aan de Heer Van Elslande, Minister van Buitenlandse Zaken een vraag gesteld werd naar de stappen die door de Belgische regering op internationaal vlak ondernomen worden om zovlug mogelijk een einde te stellen aan deze mensonterende situatie.

Uit het antwoord van Minister Van Elslande dient een bezorgdheid te blijken om de eskalatie van geweld in Argentinië en hij verwees hierbij naar de traditioneel nietszeggende en al te weinig bindende woorden die hijzelf op de laatste zitting van de Algemene UNO-Vergadering te New-York had uitgesproken, waarbij "België het grootste belang hecht aan de principes van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens". Voor de rest dienen we al vast geen stellingname tegen de eskalatie van het geweld in Argentinië te verwachten vermits België zich op die manier zou "inlaten met de binnenlandse aangelegenheden van een staat". De hoop dat België de algemene eis tot het oprichten van een Internationale Onderzoekscommissie binnen het kader van de UNO zou steunen, mogen we dus alvast laten varen. Wel wordt onze ambassadeur te Buenos Aires uitgenodigd de evolutie van de situatie van dichtbij te volgen (zoals Taelmans dit deed onder het Chili van Allende ?) en wordt er de vage belofte gedaan een hulp op humanitair vlak te overwegen. De toekomst zal echter uitwijzen of België zich echt zal bekommeren om het zware vluchtelingenprobleem van Argentijnen en vele andere Latijns-Amerikanen dat zich nu reeds aan het stellen is.

Uit het antwoord kwamen ook nog andere minder onschuldige uitlatingen voor die we hier graag zullen aanhalen en in het licht van de huidige argentijnse situatie analyseren, zonder evenwel in details te treden (details die het voorwerp van een volgend artikel worden) :

1) Het geweld van de uiterst rechtse fascistische stoottroep, de A.A.A. (Alli-

anza Anticomunista Argentina), blijkt volgens onze minister uitsluitend het gevolg te zijn van het "terrorisme met revolutionaire ideologie" (vertegenwoordigd door de ERP, het Revolutionair Volksleger en de Monteneros, de Linkse Peronisten). Beide laatste groeperingen zijn in werkelijkheid gegroeid als reactie op de repressie die onder de diktatuur van de militairen en ook vooral na de dood van Peron, steeds aan het verscherpen is. Na diens dood wordt het rechts offensief zeer duidelijk voor goed ingezet en krijgt het openlijk geweld de bovenhand, waarin de AAA (het ekwivalente voor het braziliaanse "Eskader van de Dood) de grote rol speelt.

Is Van Elslande onwetend over het feit dat deze AAA met zijn talrijke moorden, ontvoeringen, doodsbedreigingen, enz. sterk gesteund wordt door de argentijnse politie en het internationale raderwerk van geheime polities (de alomtegenwoordige CIA en van de omringende latijns-amerikaanse landen) ?

- 2) Van Elslande schijnt bovendien de juiste draagwijdte van het aantal en de aard van de slachtoffers en vermoorden te minimaliseren of toch in ieder geval te onderschatten, wanneer hij beweert dat het moeilijk is een duidelijk beeld te krijgen betreffende de aard van de slachtoffers omwille van a) de zware verminkingen en de daaruit voortvloeiende moeilijkheden bij de identificatie van het slachtoffer b) de frekwente verwarring die er heerst tussen politieke misdaden en misdaden van gemeen recht c) de toevalligheid waarmee een "eksekutie" door een klandestiene organisatie wordt opgeëist.
- 3) Het meest bezwarende uit de verklaring van Van Elslande is dat hij tenslotte de argentijnse regering ter verdediging neemt. De argentijnse overheid heeft de staat van beleg afgekondigd wat haar bezorgdheid om de erge situatie in het land zou dienen te bewijzen. Bovendien werd op het leger uiteindelijk toch slechts in één wel bepaald en beperkt deel van het land beroep gedaan en werd haar geen enkel recht of bijzondere macht toegekend. De argentijnse regering zou desbetreffende door de legale oppositiepartijen binnen het parlement gesteund worden. Een parlement dat een democratisch kleed aan een vlijmscherpe diktatuur geeft ? Men mag zich trouwens afvragen om welke legale oppositiepartijen het hier wel gaat ! De Radikale Burgerunie, de grootste oppositiepartij onder de leiding van Balbir die intussen zelf steeds meer onder een gewelddadig offensief te lijden heeft ? Of het niet onbelang-

rijk deel van het Peronisme dat intussen ook opnieuw in volle klandestiniteit opereert? De laatste evolutie op het argentijnse politieke front zou zelfs wijzen op het ontwakken van een oppositie binnen de regering zelf, die zich verzet tegen de totalitaire staatsvorm, onder leiding van de Despoot, de Minister van "Sociaal Welzijn", Lopez Rega.

De "staat van beleg" moet in de ogen van de Heren van onze buitenlandse politiek functioneren als een tegengif voor de eskalatie van geweld uit beide kampen. Deze ingreep komt echter neer op het institutionaliseren en het legaliseren van het geweld van rechts tegen de guerilla. Het dekreet van 6 nov. 1974 dat de staat

van beleg instelde, en o.m. het recht op "habeas corpus" opschortte wordt nu ingeroepen om allerlei repressieve maatregelen te verrechtvaardigen, wat neerkomt op de legalisering van het rechtse geweld tegen de guerilla.

Over het waarom van de eskalatie van het geweld in Argentinië, over de dramatisch geworden toestand van tienduizenden Chilenen, Bolivianen, Braziliaanse vluchtelingen in Buenos Aires, over de panieksfeer onder de Argentijnen, de toestand van de gevangenen, en vooral de Internationale Solidariteitsaktie met Argentinië die op dreef komt, brengen we in een volgend artikel een meer uitvoerig relaas.

Brigitte Van Maele.

TE ZOT
OM
LOS TE LOPEN

bruiken" (vroeger "boete doen").

Geen woord over de multinationals, geen woord over de verkwisting en vervreemding van het kapitalisme! Kissinger zal tevreden zijn, hij is slechts een rechtse

mens. En VDB zal tevreden zijn, hij is slechts een animale gulzigaard. En Strauss zal gelukkig lachen want hij kan zich nog red- den.

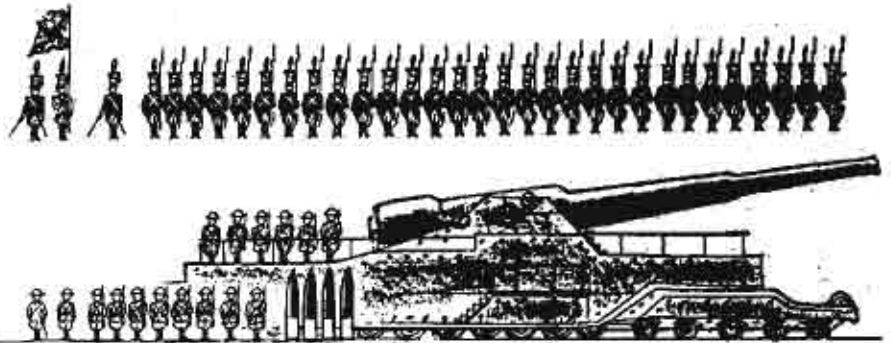
Verzoening preekt de Bond zonder Naam... maar ten bate van welk systeem?

PATER BOSMANS EVALUEERT KRISISTOESTAND.

"Linkse mensen, rechtse mensen, allemaal mensen" is de gemeenplaats waarmee hij iedere politiek als "mense-lijk" suggereert.

Daar hoort natuurlijk een brief bij aan de "agita- tor", noodzakelijk een "echt fanatiek partijmannetje". Want de pater kent geen schuldige systemen, hij kent alleen maar mensen. Behalve ...

Behalve wanneer de glo- bale rijkdom van het Westen (pardon, de "Westerling") geplaatst wordt tegenover de globale armoede in de hongergebieden. Dan is er wel systeem, maar een psy- chologisch systeem van ver- kwisting, "animale gulzig- heid" en egoïsme. In natuurlijk volgt de "re- kening" (vroeger heette dat "straf van god") onder vorm van de recessie! Maar dat kan een "genezingspro- ces" worden, wil die Wester- ling tenminste "minder ver-

F. Hebruidt

indochina

KAMBODJA

Washington leverde aan Phnom-Penh bommen die doden door opslorping van alle zuurstof.

Le Monde berichtte begin februari dat de luchtmacht van Lon Nol nieuwe bommen gebruikte met als codenaam C.B.U.-55 (Cluster Bomb Unit). Deze nieuwe tuigen hebben als bijzonder kenmerk, naast een opgedreven vernietigingskracht, dat zij alle zuurstof die zich in een straal van 32 meter rond de plaats waar ze neerkomen bevindt, opslorpen. Dit veroorzaakt een onmiddellijke dood voor menselijke wezens die zich in dit gebied zouden bevinden.

Volgens een bijzonder betrouwbare militaire bron zou het de eerste keer zijn dat deze bommen in Zuid-Oost-Azië bij gevechten gebruikt worden. De luchtmacht bombardeerde er de oevers van de Mekong mee om de weg vrij te maken voor konvoien die Phnom-Penh toen nog konden bevoorraden. Zoals men weet legden de Rode Khmers later mijnen in de rivier. Die bommen werden ook gebruikt bij pogingen om de belegering van Phnom-Penh vanuit oostelijke richting, van over de Mekong, te bemoeilijken.

Sindsdien hebben we geen informatie over eventueel later gebruik ervan.

De ambassade van de C.I.A. in Phnom-Penh heeft dit bericht niet ontkend.

De C.B.U.-25, vorig samengestelde bom van deze reeks, bestond uit een container met 320 bommen ter grootte van een tennisbal. Bij contact met de grond ontplofte de container, en verspreide daarbij zijn inhoud over een grote oppervlakte. Een deel van de kleine bommetjes ontplofte onmiddellijk; een ander deel ontplofte later, als tijdbom; en een laatste categorie deed dienst als anti-personeelsmijn door pas te ontploffen wanneer iemand erop trapte, of er een opraapte.

De nieuwe C.B.U.-55 is dus NOG een doortrapper moordwapen.

Zoals bekend is het nochtans universeel verboden mensen als proefdieren te gebruiken. Nobelprijswinnaar voor de Vrede Kissinger mocht zich wel eens bewust worden dat Kambodjanen ook mensen zijn, ook

al zijn sommigen onder hen misschien wel kommunist.

ZUID-VIETNAM : THIEU'S AMERIKAANS KAARTENHUISJE STORT IN.

Hoewel Nguyen Van Thieu beschikt over de derde grootste luchtmacht ter wereld en een leger van meer dan 5 % van de Zuid-vietnamese bevolking, en hoewel hij voor de regeringen van de Verenigde Staten, van België en van nog een aantal andere kapitalistische landen het enige staatshoofd is van Zuid-Vietnam, lijkt het er toch sterk op dat hij binnenkort alleen nog in Saigon de gul geschonken dollars zal kunnen gebruiken ter corruptie, pardon ! ter verdediging van het laatste stukje "vrije" wereld in dat land. Na enkele maanden geleden al de provinciehoofdstad PHUOC BINH aan de guerillastrijders te hebben moeten afstaan na een zware militaire nederlaag, verkiest hij nu zijn gezicht te verliezen, boven zijn troepen naar de "vijand" te zien overlopen, en daarom ontruimt hij de volledige van de buitenwereld afgesneden hoofdsteden van een hele reeks provincies. Daardoor controleert zijn luchtmacht in feite alleen nog een smalle strook langs de kust van de basis Da Nang naar het zuiden toe, verder de volledig geïsoleerde basis Dalat, en alleen het zuidelijk deel van het land kan globaal nog betwist gebied genoemd worden; overal elders werden de strijdkrachten van de Voorlopige Revolutionaire Regering als bevrijders ontvangen.

Belgische en andere regeringen die halsstarrig blijven weigeren de V.R.R. te erkennen, en zich daarbij vastklampen aan de bewering dat zij geen eigen gebied controleert krijgen het nu wel bijzonder moeilijk dit vol te houden. Komt daarbij dat in het bevrijde gebied Hue ligt; deze stad wordt door de Vietnamezen zelf als DE eigenlijke HOOFDSTAD van Vietnam beschouwd, veel meer dan Saigon en Hanoi.

Sinds vele jaren verklaart het Amerikaans legerhoofdkwartier in Saigon elk prijsgegeven gebied tot een gebied waarin vrij mag gebombardeerd worden, waarin dus ALLIS militair doelwit is geworden. Gelukkig voor de bevolking wordt die gewoonlijk wel enkele dagen vooraf hiervan op de hoogte gebracht, zodat ze "vrij" kan beslissen of ze wenst ter plaatse te blijven als doelwit voor de bombardementen, dan wel een veilig onderkomen te zoeken. En waar is men beter beschermd tegen bombardementen dan rond de basis van de bombardementsvliegtuigen zelf ? Dit verklaart ook waarom de Zuid-vietnamese bevolking NAAR DE MILITAIRE BAZES VAN THIEU vlucht, en niet in tegenovergestelde richting.

Wanneer zal het tot onze berichtgeving doordringen dat een groot deel van de bevolking toch liever het gevaar trotseert door Thieu als "kommunist" gebom-

bardeerd te worden in een bevrijd gebied, dan onder controle van zijn C.I.A. in een vluchtelingenkamp opgesloten te worden ?

Paul Wagemans
25 maart 1975

Al bemoeien wij ons niet met politiek, de politiek zal het daarom niet nalaten zich met ons te bemoeien.
Claire Hujuel.

latijns-amerika

CHILI

**Eenheid tegen
de junta
van Chili.**

De Chileense senaat onder Allende telde twee vrouwelijke leden, Julietta CAMPUSANO en Maria Helena CARRERA. Zij hoorden beiden, respectievelijk als kommuniste en als socialiste, tot de Unidad Popular. Nu reizen zij samen Europa rond om bewegingen en politici te contacteren. De Vrouwenbeweging voor Vrede en Welvaart ontving hen te Aalst, op haar Vlaamse Vrouwendag. "Vrede" nam de gelegenheid te baat om een interview af te nemen.

Vrede : Hoe is de toestand vandaag in Chili ?

Antwoord : Begin 1974 leefde 85 % van de Chileense bevolking onder het wereldgemiddelde wat zijn voeding betreft. Vandaag is de toestand nog slechter, in het bijzonder voor de minst gegoeden. Daar zit de inflatie voor een deel tussen (600 % sinds de putch), maar toch ook niet de inflatie alleen. Wanneer men bedenkt dat de junta 900 miljoen dollar ontving in 1974, maar voor 700 miljoen wapens kreeg en kocht, dat 5 % van de bevolking nl. de rijken, alleen belang stellen in de aankoop van luksegoederen en dat bovendien de multinationals 'vergoed' worden voor de geleden schade, dan begrijpt men waarom in 1974 de invoer aan voedingswaren het laagst was sedert decennia. Onder die omstandigheden kan de junta zich uitsluitend in stand houden door een blinde terreur.

Vrede : Waartoe to'n massa wapens ?

Antwoord : De terreur is één motief, zich ondanks economische zwakte sterk tonen is een ander. Dat een dergelijke mentaliteit ook gevaren inhoudt voor de vrede tussen de staten is duidelijk. Intussen lijdt meer dan 80 % van de bevolking hon-

ger, want ook de eigen landbouwproductie ging achteruit.

Vrede : In de industrie ?

Antwoord : De junta heeft de macht genomen, gerugsteund door de multinationals. Besondanks komen er geen investeringen. Dit verklaart de evolutie van de schulden: bij het begin van de regering Allende : 4.200 miljoen dollar.

bij de putch : 4.500 miljoen dollar.

nu : 7.578 miljoen dollar.

De economische toestand is werkelijk desastreus.

Vrede : Wat valt er nu te doen ?

Antwoord : Een van de meest belangrijke doeleinden is nu het Westen te overtuigen het verlenen van kredieten aan de junta stop te zetten. Men weet trouwens al - De Wereldbank heeft daarvoor gewaarschuwd - dat er binnen tien jaar geen terugbetalingen te verwachten vallen. Op de "Club van Parijs", einde maart, zal de junta nog eens 350 miljoen dollar kredieten vragen. Reeds in 1974 werd op die Club door de schuldeisers bepaald, dat een overeenkomst over de schulden afhankelijk zou zijn van de eerbiediging van de Rechten van de Mens door de junta. Dat standpunt wordt trouwens ook gehuldigd in het Congres van de V.S.A. Vandaag wil Frankrijk deelnemen aan de Club, maar om de betaling van de schulden te eisen. Engeland, Italië en Nederland zullen niet gaan, omdat zij geen toegevingen willen doen. De O.B.R. aarzelt nog.

Vrede : In welke politiek is de beste ?

Antwoord : Niet gaan is beter. In tussen haakjes : aan Allende heeft men altijd geweigerd een overeenkomst inzake de schulden te treffen.

Vrede : In hoe is de publieke opinie in Chili ? Men stelt zich hier ook vragen over de houding van de kerk.

Antwoord : Het bewustzijn van het volk is sterk. Juist daardoor biedt de terreur geen uitkomst. 80 % van de bevolking is tegen de junta. Van de 32 aartsbisschoppen hebben 18 reeds verklaard, dat de situatie onhoudbaar is. De kerk biedt veel hulp.

Tot hier het belangrijkste deel van dit gesprek. Intussen is bekend geraakt, dat ook België niet naar Parijs gaat ! Dit is goed nieuws ! Men moet de schulden van de junta niet verder laten dragen door onze belastingbetalers. Maar het volstaat niet : er moet ook nog belet worden dat in de komende maanden nog wapens worden geleverd. Staat junta-Chili niets reeds op de 10de plaats van de illegale wapenaankopen ?

G.M. en J.V.

PORTUGAL

Van 25 april tot 11 maart in Portugal.

Het is bijna één jaar geleden dat de Democratische Strijdkrachten in Portugal een einde stelden aan het oudste fascistische regime op ons continent. Aan acht en veertig jaar diktatuur met zijn vervolgingen, koloniale oorlog en een ongekend obscurantisme werd een einde gesteld. Het nieuwe Portugal staat echter voor grote problemen. Een halve eeuw diktatuur heeft haar sporen nagelaten. Dertien jaar koloniale oorlog; 40 % analfabeten (op het platteland van 60 tot 70 %); een economische onderontwikkeling; werkloosheid; honderdduizenden die elders in Europa werk moesten gaan zoeken; een katoliscisme dat uiterst conservatief is; feodale toestanden op het platteland; collaboratie met het regime vanwege de vertegenwoordigers van de industrie en talrijke intellectuelen; de gevolgen van een harde repressie; kortom een situatie die niet in een handomdraai kan worden overbrugd. Met 25 april werd voor de volkeren van Portugal een nieuwe hoop geboren. Voor de rechtse krachten betekende deze nieuwe toestand echter niet dat zij willoos al hun pregoratieve prijs geven. Pogingen werden ondernomen en zullen nog ondernomen worden om opnieuw de touwtjes in handen te krijgen. In de Westerse wereld maken diegenen die gedurende tientallen jaren geen woord hebben gezegd over de onderontwikkeling, de repressie en de koloniale oorlogen van het oude regime zich plots zorgen over het feit dat het nieuwe regime niet de weg bewandelt die zij voor het nieuwe Portugal hadden uitgestippeld en gewenst.

Het demokratiseringsproces in Portugal dat, na de omverwerping van het sinds een halve eeuw bestaande fascistisch regime van Salazar en Caetano, op 25 april 1974 werd ingezet, verloop - wie zou het anders kunnen verwacht hebben - niet zonder moeilijkheden. In het programma van de Democratische Strijdkrachten werden binnen het jaar verkiezingen voorzien voor een constituant. Na de opstelling van de grondwet zouden een zestal maanden later parlementsverkiezingen plaats hebben. De Presidentsverkiezingen werden voorzien voor 1976.

JULI 1974

Op aanraden van toenmalige President Spínola werd door de toenmalige Eerste Minister Palma Carlos het initiatief genomen voor wat men een "Constitutionale Staatsgreep" heeft genoemd.

Palma Carlos suggereerde de instelling van een presidentieel regime. De presidentsverkiezingen moesten volgens hem vóór alles gehouden worden en de algemene verkiezingen verschoven naar 1976. Het was zijn bedoeling de Democratische Strijdkrachten te neutraliseren en de Kommunisten uit de regering te stoten. De mobilisatie van de openbare opinie en het prestige van de Strijdkrachten verzekerden het behoud van het voorziene programma.

Dit was een eerste nederlaag voor Spínola die niettemin president bleef. Palma Carlos werd als eerste minister vervangen door Gonçalves.

SEPTEMBER : DE ZWIJGENDE MEERDERHEID ?

De Generaal President ging niet akkoord met het dekolonisatieproces dat op gang werd gebracht voor de vroegere Portugese Koloniën. De rechtse krachten, o.w. de vroegere vrienden van Caetano kompleteerden met Spínola en bereidden een mars voor van de zogenoemde "zwijgende meerderheid" op Lissabon. Eenheden van Nationale Gardes namen bezit van de radio. Eerste Minister Gonçalves en de Gouverneur van Lissabon Carvalho werden onder arrest geplaatst. De machtsgreep scheen geslaagd... De democratische krachten sloten echter alle ingangswegen van Lissabon af en controleerden, met de strijdkrachten, alle wagens die de stad in wilden. Talrijke wapens werden ontdekt en in beslag genomen en een aantal rechtse elementen o.m. vroegere medewerkers van Caetano - aangehouden. De putch is mislukt. Op 28 september neemt Spínola ontslag en zijn bondgenoten worden uit de junta geweerd.

DE WET OP DE SYNDIKALE EENHEID.

1974 eindigt in verwarring. In en buiten Portugal is het anti-kommunisme opnieuw het uitverkoren strijdros. Ook Mario Soares trapt in de val en voedt door zijn verklaringen in binnen en buitenland de campagne van de reactionaire krachten. Een derde van de Portugese Socialistische Partij verlaat de Partij en voegt zich bij de meerderheid van de arbeiders die het voorstel van de Democratische Strijdkrachten - de oprichting van een Eenheidsvakbond - ondersteunen. Uiteindelijk wordt het voorstel door de regering aanvaard. José Dias - destijds 7 jaar werkzaam in het ACV - sinds 1964 klandestien syndikaal militant in Portugal zegde in een interview in de Volksmacht van 14.2.75 : De syndikale traditie in Portugal is eigenlijk deze van het eenheidssyndikalisme. In de republiek (dus voor Salazar) bestond reeds vanaf 1919 de Algemene Eenheidsvakbeweging" en verder "De arbeiders hebben zich steeds verzet

tegen het verzoek van bepaalde politieke partijen om dit gemeenschappelijk front te doorbreken ... Zulks zou hun positie aanzienlijk hebben verzwakt in hun strijd tegen het regime en het kapitaal dat er achter staat. Om die reden weigeren de arbeiders ook nu nog, het syndikaal pluralisme in te voeren. Zolang zij dat doen is er geen reden om het eenheidsyndikalisme op te geven"

11 MAART

Rekening houdend met de druk van de rechtse krachten die zich wilden ontdoen van de Beweging van de Democratische Strijdkrachten zocht deze laatste, in akkoord met de regering, naar normen om de beweging tijdelijk te institutionaliseren. Spinola en zijn vrienden zagen hierin het gevaar en ... waagden hun kans. Vliegtuigen en helikopters vielen het 1st. artillerieregiment van Savavem aan. Kapitein Martin van de Parachutisten was er in geslaagd zijn manschappen om de tuin te leiden. De arbeiders van de omliggende bedrijven en de bevolking omsingelden echter de kazerne. Aan de manschappen werd uitgelegd welke rol men hen wilde doen spelen. Vaststellende dat deze nieuwe putch mislukt was vervoegden een aantal rebellerende officieren in een tank de West Duitse Ambassade. Spinola, een aantal officieren die destijds onder zijn bevel dienden in Guinca-Bisseau en enkele zakenlui en intellectuelen - vroegere medewerkers van Caetano - namen per helikopter de vlucht naar Spanje. Van daar reisden ze later naar Brazilië waar ook Caetano en Thomas - de vroegere leiders van het fascistisch Portugal dank zij de persoonlijke tussenkomst van Spinola reeds een onderkomen gevonden hadden.

SPINOLA : EEN VERVLOGEN HOOP VOOR RECHTS.

Spinola die men in sommige Westerse midde- als een soort Portugese De Gaulle beschouwde is hiermede van het toneel verdwenen. Voor deze kringen betekende Spinola de garantie voor de democratische hervormingen in Portugal. In ieder geval volgens hun normen. Misschien is het goed er aan te herinneren dat deze generaal met de monocle de meest gedecoreerde officier van het fascistisch Portugal was. Voor bewezen diensten natuurlijk. Voor zich te doen opmerken in de koloniale oorlog in Afrika had Spinola reeds zijn strepen verdiend aan de zijde van Franco tijdens de Spaanse burgeroorlog. Als een geëngageerd observator nam hij eveneens deel - met de beruchte Blauwe Divisie - aan de zijde van de nazis aan de strijd in Stalingrad.

Om Caetano en Thomas te laten ontkomen aan de straffen voor de misdaden gepleegd tegenover het Portugese volk - liet hij deze op eigen initiatief uitwijken naar Brazilië. Dit was dus de "demokraat" waarop rechts zijn hoop had gesteld.

HET GEVAAR IS NIET GEWEKEN.

Na 10 maart verklaarde de Eerste Minister Vasco Gonçalves "Het Portugese volk moet bestendig waakzaam zijn om de slagen van dezen die ons willen ten val brengen af te weren" Door de algemene vergadering van de Democratische Strijdkrachten werd een Revolutionaire Raad opgericht. Gevolg gevende aan de oproep van de arbeidersbeweging werd tot de nationalisatie van de privé banken en verzekeringsmaatschappijen overgegaan.

De verkiezingen zullen ondanks de gebeurtenissen toch plaats hebben maar dit dan op 25 april. Een onderzoekskommissie tracht al diegenen te ontmaskeren die op een of andere wijze een rol hebben gespeeld bij de mislukte putsch.

Een rechtse en twee extreem linkse partijen waarvan de leiders of bij het komplot betrokken waren of al hun krachten inzetten om verwarring te zaaien en het Programma van de Democratische Strijdkrachten te dwarsbomen mogen aan de verkiezingen niet deelnemen. Dit kan van op afstand een drastische en weinig democratische maatregel lijken maar de recente gebeurtenissen, de speciale Portugese toestand na 48 jaar diktatuur en de inzet van het proces dat zich in dit land ontwikkelt kan niet uit het oog verloren worden.

De recente NAVO vlootmanoeuvres voor de Portugese kusten ; de verklaringen van Amerikaanse regeringsleiders ; de rol van de C.I.A. ; de druk van de Multinationale ondernemingen en de bedreigingen die uit West Europa komen zijn niet van aard om in bepaalde middens vertrouwen te winnen. We mogen de Chileense ervaring niet vergeten !

Op het ogenblik dat we deze regels schrijven vernemen we dat een nieuwe regering werd gevormd. Deze zal, wil het Portugees experiment slagen, op de eensgezinde steun moeten kunnen rekenen van alle democratische krachten van dit land.

Ook in Portugal is de eenheid het enige wapen waarover de arbeiders en de democratische beweging beschikken.

Het zal ook onze taak zijn het jonge Portugal alle mogelijke steun te verlenen. Onze belangrijkste opdracht zal deze zijn in eigen land de samenzweerders te verhinderen het nieuwe Portugal te isoleren.

A.D.S.

In deze tijd is het nodig te bedenken dat de rechten van de mens, van ieder mens, nooit verzekerd zijn zolang niet iedereen in elk ander mens dat op twee benen rondloopt, zijn evenmens ziet.

A.Rutgers van der Loeff-Basenau.

RADIKOAL

14-daags blad voor politieke vernieuwing

verantwoordelijke
hoofdredacteur
Carl Bevernage
p. Pouilletlaan 25
3200 Kessel-la

5de jaargang Nr 4
maart 1975

administratie van radikaal
tweakerkestraat 41, 1040 brussel
tel. 02-27
prijs 9973
abonneer

IS EEN VEERTIENDAAGS
OPINIEBLAD
VAN DE CVP-JONGEREN

DE POLITIEKE PARTIJEN IN PORTUGAL

Op 12 april gaan de Portugezen naar de stembus. Radikaal wil z'n lezers wat meer informatie bezorgen.

Een getuigenis van onze correspondent ter plaatse.

Het is wel opvallend met hoeveel aandacht en bezorgdheid men in bepaalde milieus plots de nog broze Portugese democratie omringt. Kranten die sinds jaar en dag de indruk gaven dat in Portugal alles gesmeerd liep, kunnen maar weinig begrip aan de dag leggen voor de uiterst moei-

zame democratiseringspogingen van de Beweging van de Strijdkrachten en de huidige regeringscoalitie. Als de kommunistische partij en een belangrijk deel van de jonge officieren bv. niet al te gelukkig zijn met de datum van de nakende verkiezingen, houdt dit op de eerste plaats verbond met het politiek analfabetisme van de overgrote meerderheid van de Portugese bevolking. Een halve eeuw middeleeuwen, een keiharde censuur en de invloedrijke positie van de Kerk en de grootgrondbezitters (voornamelijk in het Noorden) hebben een

hele waslijst vooroordelen opgeleverd tegenover alles wat maar een beetje vooruitstrevend is.

Studenten die tijdens de vakantiemaanden van '74 op het platteland rond Porto, Coimbra en Braga een campagne op touw zetten om het analfabetisme in te dijken (ruim 30% van de Portugezen is analfabeet), kregen het aan de stok met de dorpsgeestelijkheid, die de bevolking ophitste tegen de «kommunistische agitatoren». De weinig democratische ingesteldheid van de clerus, werd

voor 'n paar weken zelfs aan de kaak gesteld door één van de bisschoppen, die zijn priesters er toe aanzette « een minder reaktionnaire koers te varen ». Onnodig eraan toe te voegen dat de Portugese Kerk zich tijdens het « ancien régime » hopeloos gecommitteerd heeft, zodat de veelbesproken CDS er zich wel een beetje van distantiëert.

Het valt in elk geval op dat de Portugese bisschoppen meer ijver aan de dag leggen in hun veroordeling van de eenheidsvakbond dan van de wandaden van het Salazar- en Gaetano-tijdperk. Hoewel de kommunisten en de gauchisten niet de enige tegenstanders waren van het fascistisch bewind, waren ze wel de actiefste en best georganiseerde bestrijders van het systeem de kommunisten. De Portugese K.P. was de enige georganiseerde partij. K.P.-leden infiltreerden in het leger en de vakbonden. Hun invloed bij het politiebewuste gedeelte van de bevolking is dan ook zeer groot. Zij bezitten een zeer sterke aanhang onder de industrie-arbeiders en de jonge officieren.

Hun streven naar een eenheidsvakbond houdt vanzelfsprekend verband met de benarde situatie waarin de vroegere machthebbers het land gebracht hebben. De inbreng van de Portugese industrie in het BNP is in vergelijking met de andere Europese landen zeer bescheiden. De investeringen in de kolonies brachten veel grotere winsten op dan in het economisch minder ontwikkelde Portugal. De ondergrond is niet zeer rijk aan ertsen, al zouden er wel belangrijke uraniumlagen aangetroffen worden, maar daarmee springt men liefst niet al te wild om.

De onderhandelingspositie van de werkgevers is dus zeer gunstig: het land heeft niet zoveel te bieden, er zijn enorm veel werklozen en emigranten en in de ontwikkelingslanden brengen de investeringen meer op en worden ze ook beter « beschermd »... Een dergelijke toestand speelt de voorstanders van een eenheidsvakbond wel enkele belangrijke argumenten in de hand. Versnippering is volgens hen op dit ogenblik in geen geval wenselijk. Dat de andere partijen die toestand met lede ogen aanzien

is wel begrijpelijk als men weet dat hun invloed onder de arbeiders zeer gering is. De syndikale vleugel van de socialistische partij heeft onlangs besloten voortaan een eigen koers te varen en de zich sociaal-democratische noemende PPD (die haar voorbeeld in Zweden zoekt) moet het vooral hebben van bedienden, ambtenaren en (de meer welstellende) landbouwers. De christen-democratie leunt in geen geval aan bij de arbeiders of lagere bedienden.

Een hoofdbestuurder van de CDS verklaarde ons in november '74 op de (inmiddels verwoeste) zetel van de partij dat men de christelijk georiënteerde syndicalisten niet in zijn partij moest zoeken, maar wel bij de PSDI, die trouwens openlijk uitkomt voor haar christen-democratische opvattingen, maar... minder geld heeft, geen PVV-achtige aanplakbiljetten verspreidt zoals CDS, geen succes heeft bij de sociaal-economische bovenlaag en dus minder in aanmerking komt voor buitenlandse steun en bezorgdheid. Uit verklaringen van een CDS-leider en uit het partijprogramma blijkt dat de CDS zeer sterk afwijkt van wat we in West-Europa onder christen-democratie verstaan.

Uit het CDS-programma blijkt een overdadige bezorgdheid voor het privé-kapitaal (in een land waar de bevolking gedurende meer dan een halve eeuw van het privé-bezit op een ongenadige manier werd uitgebuit). Niettegenstaande heel wat conservatieve trekjes pleit het partijprogramma toch voor een nationale gezondheidsdienst, zonder evenwel de vrije uitoefening van de geneeskunde en de privé-kliniek uit te sluiten. Verder heeft men het over de versteviging van het gezag en de rechtsstaat, het « personalistisch humanisme », een economie in dienst van de mens, enz...

Misschien promoveren de buitenlandse delegaties op het congres van 25-26 januari de CDS op grond van dit programma tot een centrumpartij, ofwel is er sinds december '74 een lading christen-democraten en centrum-figuren aangespoeld op het hoofdkwartier van de partij. Ondertussen werd er naast de PSDI nog een andere (en

waarschijnlijk belangrijkere) christen-democratische partij opgericht. Misschien heeft de partijleiding van de CDS op het einde van '74 en met het oog op de erkenning als politieke partij de banden met belangrijke aanhangers van Gaetano verbroken. De CDS-woordvoerder, waarmee we in november een onderhoud hadden gaf grif toe dat er in het bestuur van de partij verscheidene topfiguren uit de Gaetano-periode zaten, maar volgens hem waren ze heel « gematigd » geweest en zouden ze nu en dan moeilijkheden gehad hebben... E. Troch geeft in de Standaard van 1 en 2 februari '75 toe dat CDS partijleider Prof. Freitas do Amaral bindingen had met Gaetano. Hij was immers lid van de korporatieve kamer. « Vrij Nederland van 1.2.75 breidt het lijstje uit met partij-secretaris Adelino Amara da Costa, die een hoge functie bekleedde op het Ministerie van Onderwijs. De stichter van de partij, Xavier Pintado, was eveneens een geestdriftig aanhanger van Gaetano en beweerde nog in 1973 dat het Portugese volk niet rijp was voor de democratie.

Een andere CDS-topfiguur Leite de Faria was lid van Gaetano's fascistische eenheidspartij en trok kort vóór de 25ste april nog van leer tegen de oppositie...

Indien « Het Volk » en « De Gazet van Antwerpen » zich de moeite zouden getroosten deze « leugens » te weerleggen, zouden er reeds heel wat twijfels in verband met de al dan niet fascistische achtergrond van CDS weggenomen worden. Voor de Portugezen, ook voor de gematigden onder hen, blijven die twijfels bestaan en het is voor buitenlanders die Portugal bezoeken niet gemakkelijk de CDS en zelfs de PPD te verdedigen. Hoe minder feiten men kent, des te gemakkelijker men het heeft om te geloven in de onschuld van deze « centrum »-partijen. Van de PPD wordt beweerd, dat sommige leiders, zoals Sa Carneiro, tot voor kort voor de val van Gaetano de rol vervuld hebben van democratisch uithangbord.

Het is natuurlijk nooit te laat om zich te bekeren...

EEN ANDER GELUID.....

We hebben er aan gehouden in dit nummer een artikel over te nemen dat verscheen in RADIKAAL, het tijdschrift van de C.V.P. jongeren. Het geeft ons een andere kijk op de situatie in Portugal dan deze van C.V.P. voorzitter Wilfried Martens. Het is opvallend te moeten vaststellen dat sinds enkele tijd de ontwikkeling in Portugal het groot zorgenkind is van W. Martens, C.V.P. Minister Van Elselande en het C.V.P. bureau.

Het C.V.P. bureau is nog maar eens op het anti-kommunistisch ros gekropen. Het zijn dus nogmaals de Kommunisten die in Portugal een blijvende bedreiging vormen voor de democratie en voor vrije verkiezingen.

Minister Van Elselande kreeg dan ook de opdracht bij de landen van Europese Gemeenschap aan te dringen voor "krachtig en eensgezind initiatief"

De verbatenhoud van Wilfried Martens is wel opvallend. Het verwondert ons wel die zelfde hardnekkigheid niet te zien tenoverstaan van de toestand in Chili, Zuid-Vietnam, Zuid Afrika, Brazilië... en zovele landen waar de volkeren onder de knoet liggen van de rechtse en dictatorialen regimes. We hebben uit die hoek ook nooit veel protesten gehoord tegen de dictatuur van Caetano zoals ook weinig veroordelingen loskomen tegen het Franco-regime in Spanje. Hoe komt dit toch?

Is het omdat het Portugese volk naar een andere democratie zoekt dan het patroon dat Wilfried Martens voor haar reeds uitgekozen had? Of zijn het de nationalisaties van de Banken en Verzekeringmaatschappijen die hem dwars zitten?

(A.D.S.)

Poster te verkrijgen aan 65 fr + Port.
Te bestellen aan "Vrede v.z.w."
Bagattenstraat 136, 9000 Gent.

° Tijdens de Konferentie te Wenen over de wederzijdse troepenbeperkingen in Centraal Europa (MBFR) en waaraan twaalf landen van de NAVO en zeven van het Warschaupakt deelnemen werd door een woordvoerder van deze laatst genoemde militaire alliantie het voorstel ingediend om de huidige troepensterkte in Europa te bevriezen voor de duur van de konferentie om zodoende een dam op te werpen tegen de bewapeningswedloop. De woordvoerder van de NAVO verwierp het voorstel en gaf hiervoor als reden op dat de militaire overmacht van het Warschaupakt in dat gebied hierdoor zou bevestigd worden en dat bevriezing slechts mogelijk is als men vooraf in de Konferentie tot een akkoord gekomen is.

° Mavr. Rechetsoukaja die met Solzenitsyn huwde in 1936 en waarvan deze gescheiden werd in 1970 heeft kort geleden haar dagboek gepubliceerd waarin o.m. een honderdtal brieven van Solzenitsyn voorkomen. Tegen de Italiaanse uitgever die dit werk wil verspreiden werd door de omstreden Russische Schrijver een proces ingespannen om de publicatie van deze uitgave in West-Europa te verbieden. De uitgever verklaarde voor de rechtbank te Milaan dat de schrijver - bekend als een publiek figuur - niet kan aanspraak maken op wat hij "zijn "privé-leven" noemt. Niettemin stelde hij voor een "gemengde commissie" op te richten die een keuze zou maken uit de brieven naargelang hun politiek of litteraire inhoud. Dit laatste voorstel werd echter eveneens door Solzenitsyn verworpen.

in het kort

° De dotatie van de Engelse Koningin werd dit jaar met 22 miljoen B.Fr. verhoogd, en zal nu in zijn geheel 104 miljoen bedragen. Labour en Conservatieven waren het eens met deze verhoging. Koningin Elisabeth is persoonlijk multimiljonair door haar landbezit en haar aandelen portefeuille. Ze heeft 20 full-time sekretarissen in dienst, 8 bibliotekarissen, 76 stafmedewerkers, 180 butlers en arbeiders, 53 werknemers die haar wagens, koetsen en paarden verzorgen en nog eens 126 werkers die allerlei part-time djobjes opknappen....

GRIEKENLAND : Het Griekse leger : belangrijk element in een politieke strijd.

Naar aanleiding van de geplande en mislukte staatsgreep in Griekenland (24-25/2/75) werd Averoff, minister van defensie, sterk bekritiseerd. Linkse en centrumoppositie merkten op dat Averoff door zijn "laksheid" de kansen voor een coup heeft vergroot.

Hij behield vele militairen (aanhangers van Ioanides) op sleutelposities en liet het gros van de zowat 2.500 officieren, die de junta steunden, onaangeroerd, ook diegenen die bij de Cyprus-coup waren betrokken. Door de houding van de minister namen de militairen een grotere armzwaai. Voorbeelden : militairen weigerden belastend materiaal over de "Atheense-Hogeschool-moorden" over te maken; zij verklaarden dat het een eer was betrokken geweest te zijn in de coup van 21/4/67, (op 3/2/75 bevond de onderzoeksrechter Georges Voltis, belast met de enquête naar de staatsgreep van 21/4/67 zich in het militair hoofdkwartier om er 9 officieren te verhoren, die actief bij de staatsgreep betrokken waren. Onder hen bevonden zich de commandanten, Stiakakis en Manoussakis. Deze laatsten behandelde de magistraat als een ondergeschikte en glorifiëerden hun aansluiting bij het militair regime. Intussen maakten officieren in de gangen hun steun aan de ondervraagden luidruchtig kenbaar) reserve-officieren werden beschimpt als rijp voor het gekkenhuis; kameraden werden geterroriseerd met de terugkeer van de "onzichtbare dictator", (Chatzizissis, majoor van de militaire politie, beschuldigd van foltering, bedreigde majoor Morfopos met de woorden : "Denk er steeds aan, dat ik zeer snel op uw stoel zou kunnen zitten en u op de mijne !")

Ook het volgende : op 20/9/74 werden 36 officieren, wegens hun houding tijdens de dictatuur, ter beschikking geplaatst. Twee en een halve maand later werden acht van hen gereïntegreerd, waaronder generaal Perdikis (arresteerde generaal Arbourris in 1967). In december werd luitenant-kolonel Thomas, die in 1967 Canellopoulos arresteerde, tot de Militaire Hogeschool toegelaten. Tenslotte het feit dat Averoff, reeds in de loop van de maand december 1974 op de hoogte werd gesteld van de coup-plannen. Averoff bewoerde de zaken "zacht" te hebben willen aanpakken. Hij wist natuurlijk van de plannen af maar achtte het niet geschikt om meteen in te grijpen. Hij werd hierin door de regering gesteund. De eerste-minister verklaarde dat de mi-

nister van defensie de regeringspolitiek met succes heeft uitgevoerd. Tevens ontkende Karamanlis dat de regeringspolitiek tot een mislukking zou leiden.

Waarom een dergelijke houding bij de minister van defensie en bij de regering ? Er zijn vele aspecten :

- 1) De regering moet rekening houden met een "gevoeligheid", die in het gros van het landleger bestaat. Niet het volk riep Karamanlis, en de democratie, terug maar de militairen ! Vandaar een gekrenkt "eergevoelen" bij het aanschouwen van zuiveringen en aanhoren van uitspraken van linkse- en centrumoppositanten. Gewoonte getrouw scheren militairen alle niet-medestanders over dezelfde kam en spreken van een "te zachte behandeling van de kommunisten". Volgens hen is Karamanlis een "Griekse Kerensky".
- 2) De regering houdt rekening met de mogelijkheid in een militair conflict te komen met Turkije. Een steeds verdergaande zuivering zou het leger desorganiseren en onopgewassen maken tegenover de vijand.
- 3) De regering draagt er zorg voor niet aan de verworven immateriële en materiële rechten van de officieren te tornen. Zeven jaar militaire dictatuur heeft voor velen een aantal voordelen gebracht die niet zomaar worden afgestaan of afgenomen.
- 4) De regering let wel op dat de bestaande leger conceptie in het gedrang zou komen. De zuiveringen mogen niet als resultaat hebben dat het leger in haar essentiële karakteristieken terecht staat.

Tot nog toe zijn we er van uit gegaan dat de regering een politiek homogene groep vormt. Wanneer we aanvaarden dat binnen de regering een politieke strijd wordt gevoerd dan is volgende verklaring niet uit te sluiten :

- 5) Karamanlis (gematigd rechts) en Averoff (extreem rechts, pro-junta) zijn politieke tegenstanders en pogen voortdurend hun politieke machtspositie te versterken. Beiden hebben uiteraard een andere mening over de mate waarin het leger moet worden ontdaan van junta-elementen. Averoff is er op uit om zijn militaire aanhang, en aldus zijn politieke aanhang en sterkte, te verstevigen door "bruggen" te konstrueren met junta-elementen. Het gevaar van een militair conflict met Turkije, de omzichtigheid waarmee moet worden te werk gegaan, om de militairen niet tegen zich te krijgen, en eventuele internationale druk maakten het Karamanlis moeilijk Averoff's macht te verminderen. Dank zij de tussenkomst van loyale officieren en een groot deel van het leger is Karamanlis er in geslaagd een genadeslag te ontwijken. Dank zij de manifeste steun van een flink stuk van het leger en de antifascistische reflex van het volk en de oppositie heeft de eerste minister heel wat aan politiek gewicht gewonnen.

Meer dan voorheen kan hij de dejuntisering doordruwen.

Als wij veronderstellen dat bovenstaande redenering in zekere mate de werkelijkheid weergeeft dan winnen de geafficheerde militaire doelstellingen van Karamanlis aan gewicht :

1. democratisch gezinde militairen op sleutelposities plaatsen.
2. tuchtvolle officieren plaatsen die loyaal en efficiënt hun taak volbrengen.
3. versterken van de weerbaarheid van het leger, (de regering voorziet een verhoging van de militaire uitgaven met 46,5 %. De 31,7 miljard drachmen zullen dan 22,62 % van de rege-
ringsuitgaven bedragen).

Wat deze geafficheerde doelstellingen van de regering betreft merkt Papandreou echter op, dat de vervanging van de officieren slechts kan gebeuren door middel van behoudsgezinde en royalistische officieren. Hierdoor is, volgens Papandreou, het duidelijk dat Karamanlis niets aan de natuur van het leger wil veranderen. Zij blijft rechts en anti-communistisch, helemaal opgevat, getraind en bewapend door de V.S.

Het wordt stilaan duidelijker dat de voorbije maanden het toneel zijn geweest van een politieke strijd binnen het rechtse kamp. Een strijd waarin de buitenlandse politieke visie een belangrijke rol gespeeld kan hebben. Het is goed dat Papandreou op de essentiële gebondenheid wijst van het Griekse leger aan de USA en de Navo. Vandaar dat het niet uitgesloten is dat buitenlandse druk mee heeft gespeeld in de voorbije politieke strijd. In wiens voordeel is nu moeilijk te bepalen, alhoewel eerdere verklaringen van Karamanlis een nederlaag voor de USA en de NAVO doen vermoeden.

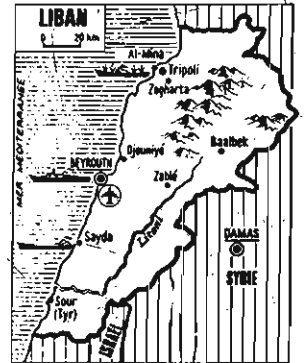
(J.D.) 24 maart 1975

: wordt vrijwilliger bij de krijgsmacht:

Don Verwey

even uw aandacht :

LIBANON

De republiek Libanon in Zuidwest Azië heeft een oppervlakte van 10.400 km² (1/3 van België) en een bevolking van 2.520.000 inwoners (242 per km²). Deze laatste bestaat hoofdzakelijk uit Arabieren en kleine groepen Turken, Armeniërs, Koerden en Grieken die allen Arabisch spreken maar naar godsdienst zeer bont geschakeerd zijn. De bestaansbronnen zijn landbouw en wat industrie, voornamelijk textiel. De mijnbouw is van geringe omvang : in het noorden delft men enig ijzererts, in het zuiden bruinkool en asfalt : er bevindt zich geen olie in de bodem. Door zijn gunstige ligging is Libanon een belangrijk transitoland voor de handel van Syrië en Irak. Ruwe olie uit Irak en Arabië wordt via pijpleidingen vervoerd naar resp. Tripoli en Saïda die beide een raffinaderij bezitten.

Het landschap van Libanon wordt geheel bepaald door een typisch breukgebergte. Tussen het Libanongebergte in het westen en de Azië Libanon in het oosten bevindt zich de Beekaslenk, een vruchtbare vlakte. De gebergten zijn, zelfs aan de vochtige westelijke uitlopers, schaars begroeid. Het klimaat is mediterraan met aan de zeezijde de meeste neerslag. Het is een der zeldzame landen waar men praktisch het ganse jaar door kan skiën in de bergen en zeebaden nemen. Dit zacht klimaat en de ontelbare oude monumenten trekken de toeristen van gans de wereld aan. Alhoewel Libanon aan de oorlog van 1967 en de vijandelijkheden van oktober 1973 officieel niet heeft deelgenomen betaalt het een zware tol aan de oorlogsellende door de voortdurende gewapende invallen der Israëli's. Deze willen hierdoor Libanon afschrikken van een pro-Arabische inmenging in het konflikt van het Midden-Oosten en verder verdeeldheid zaaien tussen de Libanese regering en de Palestijnen die op het Libanese territorium verblijven.

T.B.

I. DE EUROPESE ORGANISATIES.

VAN EUROPA VAN DE VIJF NAAR EUROPA VAN DE NEGEN

DE W.E.U.

1947 : Verdrag van Duinkerke tussen Frankrijk en Groot-Brittannië. Aangegeven doel: iedere nieuwe militaire bedreiging voorkomen vanwege Duitsland.

22-1-1948 : Bevin, de Britse minister van de Labourpartij, stelt voor vanuit deze kern een blok te scheppen van de West-Europese landen; dit blok zal later Duitsland aanvaarden. Op de volgende dag: goedkeuring door het Amerikaanse Staatsdepartement.

17-3-1948: Ondertekening te Brussel, door Frankrijk (1) en de drie Benelux-landen van het Verdrag over de West-Europese Unie.

De gestichte consultatieve Raad richt verscheidene comités op, waaronder een vast militair comité belast met de gemeenschappelijke verdediging; de ministers van defensie van de "5" en hun stafchefs stichten een sectie voor militaire plannen en een sectie voor wapensproductie en -bevoorrading.

Zijn deelnemers beginnen gauw besprekingen met de Verenigde Staten; op 4 april 1949, hebben deze besprekingen de ondertekening van het Atlantische Pact (2) tot gevolg.

Na de verwerping in augustus 1954 van de akkoorden over de E.D.G. (Europese Defensiegemeenschap) en de ondertekening op 23-10-'54 van de Akkoorden van Parijs die de herbewapening van de B.R.D. toelaten, uit het "Verdrag van Brussel" ontstaat de W.E.U., met deelneming van de B.R.D. en van Italië. Ze zetelt thans te Londen en is samengesteld uit :

- 1 Raad (1 vertegenwoordiger van ieder lidstaat) die vergadert op het niveau van de ministers van Economische Zaken (of van de ambassadeurs).
- 1 vergadering van 89 leden (dezelfden die zetelen in de consultatieve Vergadering van de Raad van Europa); ze zetelt te Parijs, waar ze tweemaal per jaar vergadert.
- 1 secretaris-generaal.
- 1 agentschap voor de controle der bewapeningen.
- 1 vast comité voor de de bewapeningen (coördinatie op dat gebied).

Verklaarde doelen : integratie van Europa, gemeenschappelijke wettige verdediging, samenwerking en raadpleging op de politieke, economische en militaire gebieden.

Art. 3: De ondertekenaars "zullen hun individuele en gemeenschappelijke weerstandsmogelijkheden tegen een aanval behouden en vergroten".

Art. 5: "(...) een gewapende aanval tegen één of verscheidene onder hen, in Europa of in Noord-Amerika, zal beschouwd worden als gericht tegen alle (...)".

Art. 9: "(...) het defensiecomité zal de maatregelen aanbevelen, die moeten genomen worden voor de toepassing van de art. 3 en 5 (...)".

In 1954, bepaalt het gewijzigde artikel 4 dat de deelnemers "en al die organisaties door hen geschapen, nauw met de N.A.V.O. zullen samenwerken. Met het doel ieder dubbel gebruik te vermijden met de Generale Staven van de N.A.V.O., zullen de Raad en agentschap zich wenden tot de militaire overheden van de N.A.V.O. voor alle inlichtingen en ieder advies over militaire vraagstukken".

Een bijgevoegde overeenkomst onderstreept dat W.E.U. "gehouden zal zijn de beslissingen van de N.A.V.O. te aanvaarden" inzake problemen zoals : het peil van de effectieven, het statuut van het hoofd van de strijdkrachten, enz.

EUROPA VAN DE "9".

Op 23-3-1957, te Rome, wordt een verdrag ondertekend door de "Zes" (Frankrijk, Italië, B.R.D., Beneluxlanden). Dit verdrag scheidt onder hen een gemeenschappelijke markt die op 1-1-1958 in werking zal treden. Het uitgesproken doel van deze gemeenschappelijke markt is : de voortdurende en evenwichtige expansie, de versnelde stijging van de levensniveaus door het vrije verkeer der goederen der personen en van het kapitaal; een gemeenschappelijke politiek van landbouw, tarieven en vervoer; de opheffing van de tolgrenzen.

Groot-Brittannië, Ierland en Denemarken zullen achtereenvolgens deze zes landen vervoegen (1-1-'73).

Verscheidene associatie-overeenkomsten werden ook ondertekend, namelijk : met 18 Afrikaanse Staten (conventies van Yaoundé 1958-1963-1970); met Griekenland (1-11-'62), met Turkije (12-9-'63), met de Franse en Nederlandse overzeese gebieden, Kenya, Uganda en Tanzania (juli '68), met Tunesië (28-3-'69), met Marokko (31-3-'69), met Malta (5-12-'70), met Groot-Brittannië, Ierland en Denemarken (1-1-'73).

De volgende organen zijn de 4 essentiële van de E.E.G. (3) :

1. Een uitvoerend lichaam samengesteld uit een Raad en een Commissie;
2. Een adviserende parlementaire vergadering;
3. Een gerechtshof;

4. Een economisch en sociaal comité.

De Raad - zoals de Commissie - zetelt te Brussel en vergadert verscheidene malen per maand; in de Raad zetelen de ministers die bevoegd zijn voor het onderwerp op de agenda. Ieder land wordt belast met het voorzitterschap gedurende zes maanden.

De Raad beslist over de voorstellen van de Commissie en mag niet - theoretisch althans - afwijken van deze voorstellen, tenzij met algemene stemmen.

Ingevolge de verscheidenheid van de problemen, heeft de Raad een deel van zijn machten overgedragen aan het "Comité van de vaste vertegenwoordigers" (C.O.R.E.P. E.R.) (4); dit "Comité" is samengesteld uit de ambassadeur van de lid-staten bij de E.E.G.. Door het verdrag wordt de eenparige stemming voorgeschreven voor enkele zeer voorname problemen; maar de stemming geschiedt zelden, en de beslissingen zijn in het algemeen het gevolg van een eenparigheidsprocedure bij wederzijds akkoord.

De commissie is samengesteld uit 13 leden "gekozen voor 4 jaar, bij eenparige overeenstemming van de regeringen, wegens hun bekwaamheid. Haar bevoegdheden zijn nogal omvangrijk. Zij is terzelfde tijd de bezielster van de beslissingen van de gemeenschap en het uitvoerende orgaan van de E.E.G. Ze is onafhankelijk van de regeringen en van de Raad.

Haar voorstellen zijn niet enkel van technische aard, maar kunnen ook gebeurlijk van politieke aard zijn. De Raad spreekt zich uit enkel met de beslissingen van de Commissie als basis.

De consultatieve Vergadering - het Europees parlement - heeft haar zetel te Luxemburg en houdt haar zittingen te Straatsburg.

Ze bestaat uit 198 zetels, verkozen door de nationale parlementen; (daar de Britse Labour weigert te zetelen, is het werkelijke aantal zetels 180). De kleinste vertegenwoordiging bedraagt 6 zetels (Luxemburg); de grootste 36 zetels (B.R.D., Frankrijk...).

Krachtens het verdrag van Rome, heeft het parlement een taak van "beraadslaging en van controle"; in werkelijkheid, spreekt het zich uit voor advies over de reglementsontwerpen (5) op aanvraag van de Raad; de Raad zelf handelt op voorstel van de commissie. Het parlement mag wijzigingen aanbrengen, maar het laatste woord komt aan de Raad toe.

Het economische en sociale Comité: bedraagt 144 leden, die theoretisch door de ministerraad aangeduid worden, maar die in werkelijkheid door de regeringen worden benoemd.

Zijn uitgesproken doel bestaat uit de vertegenwoordiging te Brussel van de ver-

schillende sectoren van het economische en sociale leven. Het kan geraadpleegd worden door de Raad of door de Commissie.

Het Gerechtshof :

wordt belast met het doen eerbiedigen van de verdragen; het telt 11 rechters, die eenstemmig door de regeringen benoemd worden.

EUROPA VAN DE "17"

De samenkomsten, de congressen en colloquia van mensen "met een Europees gevoel" zijn in aantal toegenomen, sedert het einde van de tweede wereldoorlog. Tengevolge van een "Congres voor de Verenigde Staten van Europa", dat te Den Haag voorgezeten werd door dezelfde W. Churchill, stellen de Belgische en de Franse regeringen voor, aan hun bondgenoten van het Verdrag van Brussel, een studiec comité te stichten voor de maatregelen van aard de eendracht van de Europese landen te versterken. De werkzaamheden van dit comité - dat voorgezeten werd door Edouard Herriot - worden besloten op 5-5-'49 te Londen met de ondertekening van een statuut van de Raad van Europa.

Tien landen nemen deel aan deze Raad: de 5 van het verdrag van Brussel, Italië, Ierland, Denemarken, Noorwegen en Zweden, Acht andere worden er bijgevoegd: de Bondsrepubliek Duitsland, Groot-Brittannië, Cyprus, IJsland, Malta, Griekenland, Zwitserland, Turkije.

De twee voornaamste organen :

Het Comité van de ministers (de ministers van Buitenlandse Zaken van de deelnemende landen), is het uitvoerende lichaam.

De Consultatieve Vergadering is het beraadslagende lichaam. Ze is samengesteld uit 140 leden, die op verschillende wijzen aangeduid worden door de nationale parlementen. De kleinste nationale vertegenwoordiging bedraagt 3 leden voor landen zoals Luxemburg, de grootste bedraagt 18 leden voor de "grote" landen.

De belangrijkheid van de Raad wordt zeer beperkt, daar krachtens zijn statuut zelf, talrijke zeer voorname problemen buiten zijn bevoegdheid vallen. Bijvoorbeeld : de militaire problemen en de problemen van veiligheid hangen af van de N.A.V.O., de economische kwesties hangen af van de O.E.S.O. (6).

Een nauwere Unie van zijn leden verwezenlijken is het doel van de Raad, zo luidt het statuut; dit doel zal nagestreefd worden door de problemen van algemeen belang te onderzoeken, door overeenkomsten te sluiten, door een gemeenschappelijke actie aan te nemen op de economische, sociale, culturele, wetenschappelijke, juridische en administratieve gebieden, alsook door de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden te vrijwaren en te ontplooiën.

Op deze gebieden heeft de Vergadering zich sterk beziggehouden met onder anderen de verscheidene sociale wetgevingen, de voorschriften inzake hygiëne te harmoniëren en er eenheid in te brengen; ze heeft ook veel bijgedragen tot het ontstaan van de Europese Conventie voor de rechten van de mens.

De vergadering houdt jaarlijks een gemeenschappelijke zitting met het Parlement van de "negen".

EURATOM

Europees Comité voor atoomenergie, zo luidt de officiële benaming.

Werd gesticht door het verdrag van Rome van 25-3-'57. Het is een gemeenschappelijke specifieke organisatie voor de nucleaire vraagstukken van vreedzame aard. Zoals die van de andere gemeenschappen, werden zijn organen samengesmolten in de enige lichamen van de E.E.G.

Volgens haar statuten moet de E.G.A.E. (1) over alle splijtstoffen beschikken die door de landen van de gemeenschap opgedolven of ingevoerd worden; ze moet haar gebruik controleren en gezamenlijke gebruiksprogramma's bevorderen.

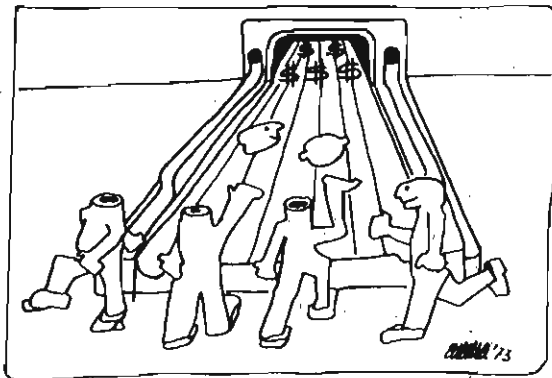
(1) Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (N.V.D.V.)

EUROGROEP

Werd gesticht door Groot-Brittannië in 1968; ze bestaat enkel uit landen die lid zijn van de N.A.V.O. (behalve Frankrijk): B.R.D., Groot-Brittannië, Italië, de Benelux-landen, Denemarken, Noorwegen, Griekenland, Turkije.

Eurogroep heeft zich als doel gesteld de politiek van de N.A.V.O. te bepalen inzake aankoop van wapeningen, door de concurrentie en de fabricagekosten trachten te verminderen.

Ze is theoretisch een "informele" groep, samengesteld uit ministers van Defensie en uit vaste vertegenwoordigers van de N.A.V.O.

DE DRIE INSTELLINGEN

	RAAD VAN EUROPA	EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP	WEST-EUROPESE UNIE
LEDEN	Zeventien: West-Duitsland, Oostenrijk, België, Cyprus, Denemarken, Frankrijk, Ierland, IJsland, Italië, Luxemburg, Malta, Noorwegen, Nederland, Verenigd Koninkrijk, Zweden, Zwitserland, Turkije	Negen: West-Duitsland, België, Denemarken, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Verenigd Koninkrijk	Zeven: West-Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Verenigd Koninkrijk
Stichtingsdatum	5 mei 1949	25 maart 1957 (verdrag van Rome)	23 oktober 1954 (overeenkomsten van Parijs)
Uitvoerend lichaam	Comité van de ministers (gebruikelijk vervangen door hun afgevaardigden)	1. Minis-raad 2. Uitvoerende Commissie van de Europese gemeenschappen	Raad van de W.E.U.
Vergadering	Consultatieve Vergadering. 140 leden, aangeduid door de nationale parlemen-	Europees Parlement 198 leden (-16 Britse leden van de Labour Party die niet zeten), aangeduid door de nationale Parlemen-	Vergadering van de W.E.U. 89 leden die dezelfde zijn als die van de consultatieve Vergadering van de Raad van Europa

R.W.E.H.

(Raad voor Wederzijdse Economische Hulp).

De Raad voor Wederzijdse Economische Hulp - R.W.E.H. - werd gesticht in januari

1949, als antwoord op het Marshall-plan voor de Westerse landen, en op de beperking van het handelsverkeer tussen het Oosten en het westen die er uit voortvloeide; zijn zetel bevindt zich te Moskou. (7).

Hij heeft als doel de ontwikkelingsplannen van de nationale economie van de lidstaten te coördineren, en gezamenlijke plannen tot stand te brengen volgens de eigen- of gemeenschappelijke noodwendigheden.

Hij verzamelde oorspronkelijk met de USSR, Bulgarije, Hongarije, Polen, Roemenie, Tsjecho-Slowakije en Albanië. De D.D.R. trad toe in 1950, Mongolië in 1962, en Cuba in 1972. Albanië zette haar deelneming stop in 1961. Joego-Slavië neemt deel aan sommige werkzaamheden.

- (1) Sedert enkele jaren neemt Frankrijk niet meer deel.
- (2) Het voorwoord van de plaquette van de N.A.V.O., die door deze organisatie uitgegeven werd in 1953, bevestigt : "dit verdrag - in zijn geest en in zijn vorm - is de werkelijke voorganger van de Noordatlantische Verdragsorganisatie".
- (3) Laat ons herinneren dat sedert 8-4-'65 (maar in werkelijkheid werd de maatregel enkel toegepast vanaf 1967) de organen eigen aan iedere van de 3 Europese gemeenschappen (E.G.K.S., Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal-; Euratom-Europese Atoomge-

meenschap-, E.E.G.-Europese Economische Gemeenschap-) samengesmolten werden, en dat er enkel één raad en één commissie meer bestaan voor alle gemeenschappen tezamen.

- (4) Comité des Représentants Permanents (N.V.D.V.)
- (5) De akten van de Gemeenschap worden in 4 takken verdeeld. De "reglementen" (juridische akten die kracht van wet hebben in de lidstaten); de "richtlijnen", die enkel doelstellingen bepalen, zijn verplicht van toepassing door de staten, die echter de keuze van de middelen behouden; de "beslissingen" zijn juist bestemd voor een regering of een onderneming en hebben kracht van wet; de "aanbevelingen" en de "adviezen" geven een zekere plechtigheid aan standpunten van de Raad en van de Commissies, maar hebben geen kracht van wet.
- (6) Organisatie voor Europese Samenwerking en Ontwikkeling (N.V.D.V.)
- (7) Dikwijls aangeduid in de westerse pers door de Angelsaksische afkorting C.O.M.E.C.O.N. (Council for Mutual Economic Assistance).

Vertaald uit het Frans. Uittreksel van: "Les cahiers de COMBAT POUR LA PAIX". N° 280, janvier 1975. Titel : "L'EUROPE". Adres : 35, rue de Clichy, 75009 Paris.

KORT... KORT...

Uit een studie van de Unesco blijkt dat voor wat de culturele uitwisselingen tussen Oost en West betreft er nog een en ander goed te maken is. Van 1946 tot 1972 werden in de Sovjet Unie ongeveer 6000 werken van Amerikaanse, 6000 van Franse, 4000 van Engelse schrijvers gepubliceerd, terwijl de publicaties van Sovjet schrijvers beperkt bleef tot 600 voor Frankrijk, 500 voor de Verenigde Staten en Engeland en 400 voor Italië.

Inzake filmen haalt de Westerse produktie 15 à 16 % van de in de Sovjet Unie vertoonde films daar waar in het Westen slechts 5 % uit de Sovjet Unie afkomstig zijn. Wat het aanleren van talen betreft blijken 100 maal meer russen frans te leren dan fransen russisch.

KORT... KORT... KORT... KORT.....

° Bijgaande tekst komt uit de krant der Amerikaanse Syndikaten AFL-CIO News en maakt ons bekend dat de koopkracht met 5-6% verminderde.....

Paycheck's Value Skids By 5.6%

By James M. Shevis

The federal government's consumer price index rose another six-tenths of 1 percent in April as workers' buying power continued to skid, the Bureau of Labor Statistics reported.

The rise in inflation was 4.4%.

**DOKUMENT GOEDGEKEURD
DOOR HET
NATIONAAL BUREAU
VAN DE B.U.V.V.**

De oppositiebeweging tegen de vervanging van de militaire vliegtuigen F 104 G heeft een niet te onderschatten belang. Ze kan het begin betekenen van een grondige wijziging van de buitenlandse politiek en bijgevolg van de militaire politiek.

Ver van toevallig is ze integendeel de uitdrukking van een diep verlangen van ons volk naar vrede, ontwapening, vreedzame coëxistentie en naar nieuwe internationale betrekkingen welke steunen op politieke en economische gelijkheid tussen de volkeren.

Het is kenmerkend dat de oppositie of het duidelijk voorbehoud t.o.v. de vervanging van de vliegtuigen meestal vergezeld wordt van de wil, België, in samenwerking met andere kleine landen of alleen, concrete initiatieven te zien nemen. Initiatieven als bijdrage tot het scheppen van een internationale toestand die zou toelaten tot ontwapening en ontbinding van militaire bondgenootschappen te komen, tot het vaststellen van een wereld die vrede, veiligheid en welzijn aan de volkeren waarborgt.

Het is eveneens kenmerkend dat het vraagstuk van de bewapeningsuitgaven meestal gekoppeld wordt aan de problemen van de economische crisis, van de inflatie en de tewerkstelling, alsook aan de ontwikkeling van de Derde Wereld.

De aldus algemeen uitgebrachte vredeswil kan echter slechts uitmonden op een werkelijke wijziging van de internationale politiek van ons land, indien hij zich steunt op een heldere ontleding van de actuele internationale toestand die moet toelaten de herkomst van het oorlogsgevaar te bepalen.

In een wereld gekenmerkt door de onstuitbare beweging van de sinds lang onderdrukte en overheerste volkeren voor de verovering van hun onafhankelijkheid, niet alleen politiek maar ook economisch, en voor de controle van hun natuurlijke rijkdommen, bedreigen de Verenigde Staten die landen met vergeldingsmaatregelen die "het samen eens zijn de productie van grondstoffen te controleren of hun prijzen buitensporig op te drijven" of die "de Amerikaanse goederen en investeringen naasten"

De heren Ford en Kissinger en andere hooggeplaatste Amerikaanse leiders aarzelen niet hun aanspraken op wereldoverheer-

sing te bevestigen en te dreigen met oorlog tegen diegenen die de V.S. "economisch zouden kuren".

Het gaat hier om een politiek die geen ander doel heeft dan de besteding van de voorrechten en buitensporige winsten van de vooral Amerikaanse multinationale ondernemingen.

Welnu het is aan deze politiek dat ons land aktueel gebonden is en waaraan het deelneemt.

De economische instrumenten van deze politiek zijn in het bijzonder het "Energieagentschap" - voorgezeten door de burggraaf Davignon - en op het monetair vlak het Kissingerfonds. In verband met dit laatste verheugde zich onze minister van financiën over de solidariteit van de "geïndustrialiseerde wereld waartoe wij behoren".

Verklaarde dhr Vandeputte, oud gouverneur van de Nationale Bank, echter niet onlangs in een interview aan "De Standaard" (4/8/75.) : "De Amerikanen dringen zich op. Een recent voorbeeld is Kissinger's "safety net", het fonds van 25 miljard dollar waarop industrielanden met een deficitaire betalingsbalans een beroep zouden kunnen doen ? We staan daar werkelijk onder dwang om mee te doen. Het is duidelijk dat landen die uit dat fonds ontlene politieke voorwaarden zullen gedictieerd krijgen, bv. wat hun verhoudingen tot de OPEC landen betreft." Moeten we er aan herinneren dat België in de UNO, samen met de V.S. gestemd heeft tegen de resolutie betreffende het recht van de volkeren over hun eigen natuurlijke rijkdommen te beschikken en betreffende een nieuwe economische wereldorde ?

Tijdens de recente vergadering te Lima van de V.N. organisatie voor industriële ontwikkeling (UNIDO) heeft België eens te meer samen met zeven andere landen zich verzet tegen een clause waarin de vorming van verenigingen van grondstoffenproducenten wordt aanbevolen en waarin wordt gezegd dat het "dringend noodzakelijk is dat de ontwikkelingslanden hun traditionele methodes van onderhandeling met de ontwikkelde landen moeten wijzigen"

Op het militaire vlak is de NAVO een van de voornaamste werktuigen van de Amerikaanse politiek. Immers, heeft NAVO sekretaris-generaal Luns niet voorgesteld dat ze de V.S. zou aflossen voor de bewapening van Turkije, aanvaller van Cyprus ? Heeft een Amerikaanse senator niet zelfs niet voorgesteld Israël in de NAVO op te nemen ?

De Amerikaanse wil om de NAVO, instrument van de wereldpolitiek van de V.S. in stand te houden en te versterken, vormt samen met de baatzuchtige druk van het militair-industrieel complex, de voornaamste hinderpaal op de weg naar veilig-

heid, samenwerking en ontwapening in Europa.

Dit is de reden waarom de herziening van onze buitenlandse politiek in feite geeist door al diegenen die hun oppositie getoond hebben of duidelijk voorbehoud hebben gemaakt t.o.v. de vervanging van de gevechtsvliegtuigen, onverenigbaar is met de naleving van onze NAVO verbintenissen. Deze laatste hebben trouwens nooit onderwerp geweest van een breed openbaar debat, zelfs niet in het parlement, maar werden enkel besproken in zeer beperkte kringen van NAVO en Belgische generale staven.

Opdat België een positieve rol zou spelen op de internationale scène, moet het ophouden zich in hoofdzaak te richten, in de schoot van het Atlantisch Bondgenootschap, op de wereldoverheersingspolitiek van de V.S.

Konkrete initiatieven :

- voor de veiligheid, samenwerking en ontwapening in Europa, in het vooruitzicht van de ontbinding van de militaire blokken, zeer gewenst door de Europese publieke opinie waarvan de vertegenwoordigers opnieuw zullen samenkomen, te Brussel en te Luik op 26, 27, 28 en 29 april e.k., op initiatief van het Internationaal Komitee voor Europese Veiligheid en Samenwerking, voor het afsluiten van het Verdrag over Veiligheid en Samenwerking in Europa in 1975 ;
- voor het instellen van betrekkingen met de Derde Wereld berustend op gelijkheid en samenwerking met wederzijds voordeel ;
- door bij te dragen tot het isoleren van de Chileense junta ;
- voor de erkenning van de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid Vietnam ;
- voor het herstel van de vrede in het Midden-Oosten, en met dit doel voor de samenkomst op korte termijn van de Conferentie van Geneve met de deelname van de P.O.L. alleen bevoegd voor een gelidige vertegenwoordiging van het Palestijnse volk.

Dit is de weg die ons land moet leiden tot een grondige hervorming van onze buitenlandse politiek, brekend met het Atlantisme dat haar tot nu toe kenmerkte.

Een dergelijke politiek zou bijdragen tot de bestrijding, in het belang van de grote meerderheid van de bevolking, van de economische crisis die we kennen en waarvan de bewapeningswedloop, verwekker van inflatie, één van de oorzaken is. De economische samenwerking op duurzame grondslagen en krachtens overeenkomsten met lange duur, in een wereld van vrede, zou inderdaad bijdragen tot de volledige tewerkstelling en het beter leven van onze bevolking en de ganse mensheid.

Brussel, Maart 1975

DE UNIVERSELE REKENING

de zichtrekening van de ASLK

biedt U talrijke
voordelen :

- * Chequeboekje met garantiekaart
- * Automatische betaling van rekeningen
voor gas, elektriciteit, enz.
- * Interest : 0,75 % tot 100.000 fr.
(0,50 % op de rest)

ASLK
**ALGEMENE SPAAR-
EN LIJFRENTKAS**

NABIJE OOSTEN IRAN

DE BINNEN- EN BUITENLANDSE MACHTSPOLITIEK DER IRAANSE MONARCHIE.

Tussen Irak en Iran is onlangs een overeenkomst bereikt betreffende de grensconflicten en de Koerdische kwestie. In het licht van deze gebeurtenis lijkt het op z'n minst interessant enige aspecten te bespreken van de Iraanse politiek; op die manier kunnen misschien een aantal mythes worden ontmaskerd betreffende dit "paradijselijke keizerrijk" van een bepaald soort dames- en weekbladen.

Het voornaamste kenmerk van de binnenlandse politieke ontwikkeling na 1950 is de groeiende macht van de Shah. Vrienden als vijanden kennen Mohamed Reza Pahlavi één essentiële kwaliteit toe: een opmerkelijk politiek doorzicht dat van hem, naargelang van de gevoelens die men hem toedraagt, een groot staatsman of een authentiek vertegenwoordiger van het zuiverste absolutisme heeft gemaakt. Beide benamingen liggen wel dicht bij mekaar... Sinds de jaren 50-'60 werden een aantal politieke partijen opgericht, die afwisselend regerings- en oppositiepartij waren. Hun gemeenschappelijk kenmerk was hun trouw aan de Shah en de door hem afgekondigde maatregelen, waarvan zij in feite slechts de uitvoerders waren. Zo werd in januari 1963 een referendum gehouden, waarbij zoals verwacht een overweldigende meerderheid goedkeuring gaf aan een resolutieplan van de Shah voor landhervorming, bestrijding van het analfabetisme, vrouwenemancipatie, enz..., samen de "witte revolutie" gedoopt. In september 1963 werden verkiezingen uitgeschreven. Een harde oppositie werd gevoerd door de linkse partijen als het Nationaal Front en de Moskougezinde Tudeh-partij die tot boycott opriepen. De voorziene uitslag werd bevestigd door de overwinning van de zgn. Nationale Unie, een coalitie van verscheidene Shah-gezinde politieke groeperingen. Sindsdien zijn een aantal kabinetswijzigingen doorgevoerd; het feit dat ook de huidige premier Amir Abbas Hoveyda (sinds 1965) afkomstig is uit het kabinet gevormd na de verkiezingen van 1963, toont aan dat fundamentele politieke koerswijzigingen zijn uitgebleven. De Shah is er integendeel in geslaagd zijn macht te vestigen op een stevige basis. Bewust van het anachronisch karakter van het feodalisme en haar gevaar voor de monarchie, brak hij vanaf de zestiger jaren geleidelijk aan het systeem der latifundia af om het te vervangen door een moderne kapitalistische economie. Alleen deze kon het regime de sociale basis verschaffen die het nodig had: de snelle verrijking van een categorie ondernemers en speculanten dank zij de petroleum-"boom", en de ontwikke-

ling van de middenklasse. De analyse van deze politiek zou ons hier te ver leiden maar het is interessant dat aspect te onderzoeken waardoor de Shah zich een progressief imago bezorgde, nl. de landhervorming.

Vóór 1962 was 70 % van het bebouwbare land in handen van een klein aantal grootgrondbezitters. Tot dan waren alle hervormingspogingen gestrand op hun verzet in de Madjlis (parlement). Tijdens een periode van ontbinding van het parlement in 1962 werd dan een wet uitgevaardigd waarbij het grootgrondbezit werd beperkt tot één dorp. Alle overige land moest verkocht worden aan de boeren. Zij die nu eigenaar van hun grond zijn (de helft van het landbouw-arbeidspotentieel bestaat uit trekkende landarbeiders; deze werden in het plan niet opgenomen) zijn verplicht georganiseerd in door de regering gesponsorde landbouw-coöperaties. Slechts door deze coöperaties kunnen zij geld, materieel, zaaigoed en kunstmest krijgen. Deze organisaties zelf mogen hun geld alleen betrekken van de nationale landbouw-kredietbank. En de helft van de aandelen van deze instelling is in handen van de kelzer... In een tweede fase vanaf 1965 konden de grootgrondbezitters nog maximum 150 ha. bezitten, maar een aantal achterpoortjes in de wet liet hen toe nog uitgebreid gebruik te maken van gehuurde landbouwers. Bovendien moeten de boeren die nu een stuk grond bezitten deze afbetalen aan de staat in vijftien jaarlijkse termijnen.

Voor het behoud van zijn macht kan de Shah rekenen op de beruchte SAVAK of geheime politie - kwade tongen beweren

dat zij o.a. voor de opleiding nauw samenwerkt met Israël - en een uitgebreid net van verklikkers. De ondergrondse oppositie tegen het regime is echter nooit vermindert en uitte zich het sterkst bij de voorbereiding van hetgeen de 2.500-ste verjaardag der monarchie werd genoemd. De combinatie van de sterk ongelijke verdeling der petroleumwinsten en de ongemeen harde repressie bracht het latente ongenoegen tot explosie toen de kosten der pracht en praal (de verschillende schattingen gaan van 50 tot 300 miljoen dollar) en de massieve "veiligheidsvoorzieningen" (minstens 1000 interneringen in een paar maand) zich lieten voelen. Dat deze repressieve politiek onverminderd wordt verdergezet wordt bewezen door het rapport der Internationale Vereniging der Democratische Juristen en der Internationale Vereniging der Katholieke Juristen, opgesteld na een reis naar Iran van 1 tot 8 november 1974. Hierin wordt melding gemaakt van de strenge interneringsomstandigheden en het voelkundig gebruik van folterpraktijken tegenover politieke gevangenen.

In de buitenlandse politiek van Iran valt een constante waar te nemen, nl. het streven naar machtsuitbreiding met Westerse, vooral Amerikaanse, hulp. Deze begint in 1953 met de door de C.I.A. gesteunde afzetting van premier Mussaddiq die de nationalisatie had doorgevoerd van de Anglo-Iranian Oil Company. In oktober 1955 vervoegt de Shah het Baghdad-Pact en de U.S.A. winnen aan invloed o.a. door de toekenning van meer dan 800 miljoen dollar tussen einde W.O. II en 1960. Deze pro-Amerikaanse koers krijgt bevestiging in de sluiting van een verdedigingsovereenkomst op 5 maart 1959. Ondertussen, en vooral sinds de val van Mussaddiq, waren de relaties met de Sovjet-Unie niet hartelijk, maar in april 1957 kon een verdrag getekend worden betreffende de demarkatie der grenzen.

De beslissing van de Britse regering in januari 1968 om tegen eind 1971 haar troepen terug te trekken uit de Arabische Golf veroorzaakte de heropleving der Iraanse aanspraken op enige Golfstaten. Een tijdelijke verkoeling van de vriendschappelijke verhouding tot Saoedi-Arabië was het gevolg van de aanspraken der Shah op Bahrein; Iran legde zich echter neer bij de bevindingen van een UNO-missie volgens dewelke de grote meerderheid der bevolking onafhankelijkheid verkoos boven een unie met Iran. In juni 1970 brak dan een conflict uit toen de Shah zich rechten aanmatigde over Abu Musa en de Tanb-eilanden die respectievelijk tot de sheikdommen Ash-Shariqa en Ra's al-Khayma behoorden. De sheik van Ash-Shariqa legde zich neer bij een verdeling van het eiland maar wegens de weigerachtige houding van de sheik van Ra's al-Khayma besloot de Shah tot de invasie der 2 eilanden: hierbij vielen 7 doden en de Arabische inwo-

ners werden naar het vasteland verdreven. Deze actie greep plaats juist vóór de beëindiging van het Brits protectoraat over de eilanden; de Britse troepen grepen echter hoegenaamd niet in, hetgeen hevige reacties veroorzaakte, vooral vanwege Irak en Lybië. Sinds deze bezetting is de enorme uitbouw bezig van militaire basissen op deze strategisch belangrijke eilanden in de straat van Hormuz.

De controle van de hele Golf is van belang voor de Iraanse expansiepolitiek; om dezelfde reden werd een grote troepenmacht gezonden naar de sultan van Oman die ter verdediging van zijn feodaal regime in hevige strijd is gewikkeld met het Volksfront voor de Bevrijding van Oman en de Arabische Golf (PFLOAG). De welwillende medewerking van Groot-Brittannië bij de bezetting der genoemde eilanden wordt dus duidelijk door de hulp die ook zij verstrekt aan de sultan. Daarbij aarzelen beide landen niet bedreigingen te uiten en sporadische militaire acties (cfr. het bombardement van een petroleumprospectiestation) uit te voeren tegen de Democratische Volksrepubliek Jemen, de bevoorradingsplaats van de "arme wilden die zich Bevrijdingsfront noemen" (cfr. interview Le Monde 25-6-'74). De Shah beschreef onlangs de Perzische Golf - hij verkiest om begrijpelijke redenen deze benaming - als Irans "halsader" en liet opmerken dat Iran de aanwezigheid niet zou overleven van "machten van subversie, vernietiging, chaos en moord die de ingang van de Golf zouden benaderen"...

De relaties met de meer radikale Arabische regimes zijn nog minder vriendelijk geweest jegens de nauwe banden met het Westen, de gigantische Amerikaanse militaire hulp en vooral de op zijn minst "welwillende houding" tegenover Israël. Niettegenstaande het ontbreken van formele diplomatieke betrekkingen tussen beide landen, heeft Israël in Iran een missie die als ambassade dienst doet en onderhoudt Iran normale handelsrelaties, waaronder de grote olieleveringen en het landingsrecht voor El Al-vliegtuigen de belangrijkste zijn. Sinds de oktoberoorlog is wel periodiek de nadruk gelegd op de godsdienstige binding met de Arabische wereld en eiste de Shah de terugkeer van Israël naar de grenzen van '67, maar in de stilzwijgende "liaison" met Israël is geen wijziging gekomen.

Op het vasteland is Irak het enige Arabische land waarmee Iran een grens deelt. Nabij de Golf wordt deze grens gevormd door de Shatt al-Arab waterweg en meer bepaald volgens de overeenkomst van 1937, langs de oostelijke of Iraanse oever. Irak heeft dus wettelijk steeds de soevereiniteit gehad over de gehele

Shatt al-Arab. Deze regeling was steeds een doorn in het oog van de Iraanse regering die het verdrag dan ook verbrak in april 1969 door het sturen van Iraanse schepen onder nationale vlag en met de

steun van een zware vlootescorte. Op die manier wilde de Shah tot een nieuwe onderhandeling komen betreffende het verdrag maar het is de aanleiding geworden tot lang aanslepende grensconflicten. In januari 1970 beschuldigde Irak de Iraanse regering ervan steun te hebben verleend aan een mislukte staatsgreep en het werd steeds duidelijker dat Iran de rebellerende Koerden x daadwerkelijk bijstond. De bedoeling van Iran hierbij was Irak te dwingen het gros van haar troepen in te zetten tegen de Koerden om aldus de handen vrij te houden in de Shatt al Arab zone. Deze steun werd echter steeds zodanig afgemeten dat geen gevaar bestond voor Koerdische secessionistische bewegingen in Iran zelf, waar de Koerden notabene hoegenaamd niet over autonomie beschikken. Gedurende 1970 zette Irak 15.000 Iraniërs uit het land en na de invasie in de Golfstaten verbrak het de diplomatieke betrekkingen; bovendien werden een bijkomende 60.000 Iraniërs uitgewezen. De verhoudingen tussen beide landen bleven erg gespannen en uitten zich zelfs in gevechten begin '73. Bij de oktoberoorlog werden opnieuw diplomatieke betrekkingen aangeknoopt, terwijl de Iraanse regering de verzekering gaf geen misbruik te zullen maken van de Iraakse militaire aanwezigheid op het Syrische front. Na de oorlog en vooral in februari 1974 kennen de grensgevechten een heropflakking; Iran ging zelfs over tot bombardementen op Iraaks grondgebied bij de jaarwisseling '74-'75. Het onlangs bereikte plotse akkoord ligt in de lijn van de politieke ontwikkeling in het Midden-Oosten, waarbij Irak geïsoleerd geraakte tegenover een front van U.S.A.-gezinde staten die het gebied economisch beheersen. Determinerend bij de overeenkomst was vooral de noodzaak voor haar ontwikkeling i.p.v. voor defensie. Het is duidelijk dat ook in dit conflict Iran de winnende partij is geworden: zij verkrijgt vaarrechten in de Shatt al-Arab in ruil voor het stopzetten van alle hulp aan de Koerden die ook voor de eigen nationale eenheid een potentieel gevaar waren.

H. TALLOEN.

x Wij hopen op dit probleem in een volgend nummer uitvoeriger terug te komen.

Vanzelfsprekend hebben we liever dat de mensen, die we onrecht aandoen, er vrolijk uitzien. Dat sust ons geweten.

Françoise Sagan
"Een verre glimlach"

AFRIKA

ETHIOPIE

ETHIOPIA TIKDEM

De onbegrijpelijke blikvanger boven dit artikel is een slogan in het Amhara, de taal van de feodale elite in Ethiopië. Hij betekent: "ETHIOPIE EERST". Het is een centrale slogan in de gebeurtenissen in Ethiopië sinds de afzetting van Haile Selassie. Hoe verward de berichtgeving hierover ook moge schijnen, zonder inzicht in het NATIONALISTISCH KARAKTER van de veranderingen wordt ze volkomen onverststaanbaar.

Hiermee komen we terug op een vorige bijdrage (in Vrede nr. 136), waarin we twee mogelijke verklaringen voor de omverwerping van Haile Selassie suggereerden, namelijk een poging van de CIA om zijn greep op dit strategisch zo belangrijke land aan de zuidelijke oever van de Rode Zee te beveiligen, anderzijds het begin van een werkelijke revolutie waaraan men echter niet te hoge eisen mocht stellen gezien het achterlijke karakter van het land, en gezien bijgevolg de enorme weg die er nog af te leggen valt.

Nu, zes maanden later, lijkt het ons toe dat de CIA-invloed van secundair belang is geweest voor de verklaring van de gebeurtenissen. Niet omdat de CIA weinig invloed zou hebben in Ethiopië; maar wel door de aarzelende politiek van de USA in dit deel van de wereld.

Op het duidelijk revolutionaire karakter komen we verder terug.

Er is een derde element dat we toen moeilijk konden voorzien, namelijk de sterke nationale onderstroom die de gebeurtenissen kenmerkt. Dit lijkt ons een meer voorkomende factor te zijn die het landen mogelijk maakt op korte termijn een sprong te maken in de sociaaleconomische evolutie. En dat heeft Ethiopië echt wel nodig.

Ethiopië is een sterk verbrokkeld land met een bijzonder zwak centraal gezag, dat steunt op persoonlijke verplichtingen van plaatselijke autoriteiten tegenover het staatshoofd, en op de capaciteiten van dit staatshoofd de trouw van de plaatselijke autoriteiten af te kopen. Deze laatsten genieten van een grote zelfstandigheid door de enorme afstanden en de gebrekkige communicatiemiddelen. Er zijn verder enorme plaatselijke verschillen, zowel op economisch als op cultureel gebied. Zo zijn er woestijnen en half-

woestijnachtige streken, waar de bewoners nog als nomaden leven, maar er zijn ook uitgestrekte zeer vruchtbare streken die een bevolking zouden moeten kunnen voeden die veel groter is dan de aktuele 26 miljoen Ethiopiërs die zich er met veel moeite van in leven houden. Er zijn provincies waar het grootste deel van de bebouwbare bodem in handen van een weinigen is, en waar bijgevolg het grootste deel ongebruikt blijft, en er zijn provincies met vooral zelfstandige boeren; ook kollektieve landeigendom komt voor. Daarenboven spreekt men er verschillende al dan niet aan elkaar verwante talen. Politieke en kulturele eenheid werd tot nu toe gebracht door het imperialisme van de feodale Amhara elite: provincie-gouverneurs werden gerecruteerd uit de Amhara grootgrondbezittersklasse, de administratie en radiouitzendingen waren volledig in het Amhara, hoewel dit eigenlijk de taal van een minderheid is.

De beweging die Haillé Sélassié afzette blijkt vooral korte metten te willen maken met dit achterlijk karakter van Ethiopië: de feodale verhoudingen worden afgebroken, en mettertijd zullen ze vervangen worden door een moderne administratie; er is een grootscheepse campagne op gang om de ongeletterde en nog in middeleeuwse denkbeelden levende massa der boeren bewust te maken van de veranderingen in hun land, en hen te leren lezen en schrijven; de overheersende positie van het Amhara wordt afgebroken; en er wordt ernstig en met alle beschikbare middelen gestreden tegen plaatselijke autonomistische bewegingen.

Van dit laatste zijn vooral de Erytrese bevrijdingsbewegingen de direktste slachtoffers: na aanvankelijke sympathie voor de socialistische opties van het P.L.F. (een van beide bevrijdingsbewegingen, het F.L.E. is nationalistischer) en begrip voor de autonomistische wensen, is de houding van de Ethiopische revolutionairen omgeslagen in bloedige repressie.

Voorlopig lijkt het ons nog ondoenbaar een historisch verantwoorde verklaring voor deze ommekeer te geven: de verschijnselen zijn te veelzijdig, en de berichtgeving te fragmentarisch om meer dan enkele aanduidingen te kunnen vinden.

Aanvankelijk hadden de revolutionairen in Addis-Abeba ruimschoots de handen vol met de eerste stappen van hun revolutie om aandacht te kunnen schenken aan de evolutie in die ver verwijderder provincie Erytrea. Nochtans bestonden er toen waarschijnlijk zeer ernstige kansen op een overeenkomst met het P.L.F., dat de socialistische beginselverklaringen van de nieuwe leiders met sympathie ontving, en dat in de afbraak van het feodale imperialisme van de Amhara elite de verwezenlijking zag van zijn belangrijkste objectieven. Maar de gunstige gelegenheid

ging voorbij zonder dat er gebruik van kon gemaakt worden.

Het meer burgerlijk-nationalistische F.L.E. staat eerder vreesachtig tegenover het Ethiopisch socialisme. Meer in het bijzonder vreesde het een overeenkomst tussen Addis-Abeba en het P.L.F. op basis van een socialistisch programma, waarbij het P.L.F. genoeg zou nemen met een ruime autonomie voor Erytrea. Een aantal feiten geven sterk de indruk dat het F.L.E. doelbewust de kansen op een overeenkomst heeft vernietigd door op goedgekozen ogenblikken spektakulaire gewelddaden te plegen. Waarop het Ethiopisch leger niet minder gewelddadig reageerde.

De escalatie van het geweld heeft een enorme versterking van het F.L.E. en in veel mindere mate van het P.L.F. voor gevolg gehad. Onder de minste overdrijving mag men zeggen dat de Erytrese bevolking nu volledig achter de bevrijdingsbewegingen staat. Een duidelijk symptoom daarvan was de unanieme stellingname ten gunste van de bevrijdingsbewegingen van een aantal notabelen die nochtans door de regering in Addis-Abeba waren uitgekozen als onderhandelingspartners. (de regering weigert onderhandelingen met de bevrijdingsbewegingen die "door het buitenland betaalde bandieten" worden genoemd)

Een tweede gevolg was dat de beide bevrijdingsbewegingen hun geschillen tijdelijk vergaten, en hun militaire krachten nu bundelen. Aan hun hoofd staat generaal Goitom, chef van de Erytrese politie, die op 13 januari met 200 gewapende agenten de opstand vervoegde.

En een derde, en volgens ons het belangrijkste gevolg is, dat het er niet naar uitziet dat de Erytrese kwestie op korte en zelfs op middellange termijn op een bevredigende manier zal kunnen geregeld worden: een overwinning met de wapens door Addis-Abeba is zonder meer uitgesloten; de escalatie van het geweld heeft ertoe geleid dat de bevrijdingsbewegingen met niet minder dan volledige onafhankelijkheid genoeg nemen, en erkenning van dit recht zelfs als voorafgaandelijke voorwaarde voor onderhandelingen stellen, maar anderzijds is toestaan van onafhankelijkheid voor Addis-Abeba ook zonder meer uitgesloten.

Wij willen hier bijzonder de nadruk leggen op dit laatste element, omdat het om diverse redenen gemakkelijk zal verwaarloosd worden: de vanzelfsprekende sympathie voor bevrijdingsbewegingen; zeker als ze daarenboven nog socialistische opties verkondigen, en de steun van ondermeer progressieve Arabische regimes, mogen ons niet doen vergeten dat het hier gaat om een poging tot afscheiding van een vitaal deel van Ethiopië (de kustprovincie) op het ogenblik dat dit land

een einde tracht te maken aan de middeleeuwen. Culturele verschillen zijn reeds te dikwijls ingeroepen om afscheuringsbewegingen in Afrikaanse landen te rechtvaardigen (denken we maar aan de Ibo's in Biafra), maar we moeten er rekening mee houden dat versnippering van onderontwikkelde landen hen alleen maar nog zwakker, en dus nog afhankelijker van het multinationalaal kapitaal maakt. We begrijpen daarom volkomen de bezorgdheid van de Afrikaanse landen, zoals die onder meer tot uiting kwam in een recent hoofdartikel van JEUNE AFRIQUE, waarin categoriek stelling genomen werd tegen de onafhankelijkheid van Erytrea, maar voor zijn autonomie binnen een federaal Ethiopië.

Een bijkomende moeilijkheid is wel dat federalistische pogingen reeds in het verleden strandden op de centralistische aanspraken van het keizerlijk bewind in Addis-Abeba. En het lijkt er niet direkt op dat hierin veel verandering zal komen met de nieuwe bewindvoerders.

Het konflikt tussen de Erytrese bevrijdingsbewegingen en de Ethiopische revolutionairen is een tragedie die een rechtstreekse erfenis is van de zo moeilijk te overwinnen fedaale periode. Het is een tragedie omdat het zo uitzichtloos is, en omdat het dit land verzwakt op een ogenblik dat het gigantische inspanningen moet kunnen inzetten om de resten van de middeleeuwen op te ruimen.

Het ziet er intussen gelukkig niet naar uit dat deze inspanningen beperkt zullen blijven bij het produceren van ronkende slogans : er worden REVOLUTIONAIRE MAATREGELEN genomen.

In december en in februari werden de belangrijkste industriële en commerciële ondernemingen reeds genationaliseerd. Een eerste reeks nationalisaties betrof de banken en verzekeringsinstellingen, die op 19 december door de staat werden overgenomen. Op 3 februari werden verder een 60-tal fabrieken onder rechtstreekse controle van het ministerie van ontwikkeling gebracht. Het betrof hier de belangrijkste bedrijven, o.m. meelfabrieken, oliefabrieken, zoutmijnen, Coca-cola en Pepsi-cola, tekstielbedrijven; schoenfabrieken, papierfabrieken, chemische bedrijven, de voor de uitvoer zeer belangrijke huidenverwerkende nijverheid, zeepfabrieken, elektrische centrales, cementfabrieken, enz. Er werd een commissie opgericht die de waarde van de genationaliseerde ondernemingen moet bepalen, en men verwacht dat de vergoeding van de getroffen eigenaars binnenkort bij wet zal geregeld worden.

In elk van de genationaliseerde ondernemingen wordt een verkozen arbeiderscomité opgericht bestaande uit 5 tot 9 personen, onder leiding van een vertegenwoordiger der militairen in Addis-Abeba.

Dit comité heeft onder zijn verantwoordelijkheid de planning der werkzaamheden de produktiviteit, de investeringen, en de bevordering van de belangen van het personeel.

Hier dient nochtans onderstreept dat deze nationalisaties in feite slechts een marginale sector van de ekonomie raakten, met in totaal minder dan 400.000 loontrekkenden. Wij wezen er reeds eerder op dat Ethiopië een land is met een bijna homogene boerenbevolking. Revolutionaire maatregelen die voorbijgaan aan de landhervorming raken dus slechts een onbetekenende franje van de Ethiopische samenleving.

Hoe noodzakelijk een landhervorming in Ethiopië wel is wordt geïllustreerd door de hongerdood in 1973 van 106.000 boeren in de provincies Wollo en Tigre, meer als slachtoffers van een systeem van grootgrondbezit dat aan het handjevol eigenaars van latifundia van 600.000 tot 800.000 hectaren fabelachtige opbrengsten verzekerde dank zij een "legale" meerwaarde van 50 tot 75 % van de produktiviteit der lijfeigenen, terwijl minder dan een derde van de bebouwbare gronden ook werkelijk gebruikt werd, dan als slachtoffers van de droogte.

De Ethiopische boeren wachten officieel trouwens al 10 jaar op de landhervorming: al in 1964 beloofde de keizer er iets aan te doen. Maar verder dan beloften kwam hij niet, want de grootgrondbezitters waren politiek machtig genoeg om elke poging in de kiem te smoren. De dood van die 106.000, en vooral nog het feit dat het regime in feite letterlijk NIETS ondernomen heeft om eraan te helpen, is ongetwijfeld een belangrijke oorzaak voor de opstand tegen het feodale regime van Haïlé Sélassié geweest.

De met sterk gemengde gevoelens verwachte aankondiging van de landhervorming is er eindelijk gekomen, officieel is ze van wal gestoken op 4 maart. En het is een zeer RADIKAAL programma geworden. Al de grond wordt onmiddellijk eigendom van de staat. De latifundia, vooral wanneer ze zich in buitenlandse handen bevinden, worden genationaliseerd zonder enige vergoeding. De rechten van plaatselijke religieuze en burgerlijke autoriteiten worden afgeschaft, evenals het statuut van pachter en dagloner. Niemand zal nog individueel of kollektief grond bezitten. En na de nationalisatie van alle gronden zal de staat beginnen met herverdeling onder de boeren à rato van maximum 10 hectaren per boer.

Deze plotse en diep ingrijpende beslissing lijkt wel op roekeloosheid vanwege de Ethiopische militairen. Terwijl 60.000 intellectueel geschoolden de boerenmassa's leren lezen in streken die soms zeer ver verwijderd zijn van Addis-Abeba, en het regime bijgevolg op hen

niet kan rekenen voor politieke steun in de hoofdstad zelf (°); kort nadat de nationalisaties ook het vertrek van de buitenlandse kaders en dus economische moeilijkheden hebben veroorzaakt; en terwijl de helft van het leger in Erytrea vecht en er bijgevolg nog moeilijk omvangrijke legereenheden in andere kritieke situaties kunnen ingezet worden; kortom, op een ogenblik dat het regime reeds alle beschikbare middelen elders heeft ingezet voor dringende taken, daagt het nu openlijk een aantal sinds lang gekende WEERSTANDEN uit die, wanneer ze tegelijk zouden optreden, wel eens een einde zouden kunnen maken aan de Ethiopische revolutie.

Men mag zich aan een heftige weerstand verwachten vanwege vele BOEREN zelf die nog bijna mystisch aan hun grondbezit gehecht zijn, en die nog steeds bereid kunnen gevonden worden er de wapens voor op te nemen. Ook vanwege de GROOTGRONDBEZITTERS die nu reeds hier en daar openlijk in opstand zijn. Ook vanwege de AMHARA elite die met één pennetrek al haar macht verliest terwijl ze werkelijk almachtig was door de gronden die de vorige keizers onder hun vazallen uitdeelden, dit ten koste van veroveringen op andere ethnische groepen. Zeker vanwege de KERK, die als eigenaar van zowat een derde van de bebouwbare gronden in haar belangen en rijkdom geraakt wordt. En tenslotte is het SYSTEEM VAN GRONDBEZIT in Ethiopië hopeloos ingewikkeld.

Het is onwaarschijnlijk dat de Ethiopische militairen politieke zelfmoord zullen plegen door werkelijk te proberen in één tijd alle potentiële tegenstanders het hoofd te bieden zonder zich tegelijk te verzekeren van de nodige ruggesteun. Daarvoor hebben zij zich al te gewiekte politici getoond, onder meer in de mate waarin zij erin slaagden nationalistische gevoelens op te wekken in de strijd tegen de Erytrese opstandelingen. Maar hoe ze het aan boord zullen leggen om de landhervorming werkelijk door te voeren is voorlopig nog een ondoordringelijk raadsel.

sel.

Echte moeilijkheden zullen er misschien in de onmiddellijke toekomst nog niet oprijzen, integendeel zelfs. De staat beschikt namelijk reeds over vele tienduizenden hectaren landbouwgrond die in beslag genomen werden nadat een aantal zeer belangrijke heren naar het buitenland vluchtten, en ook na de executie van 60 vooraanstaande notabelen van het ancien régime in november, en van de voormalige keizerlijke bezittingen. Een deel hiervan werd reeds uitgedeeld onder de armsten. Verdere verdeling van deze gronden zal ongetwijfeld een gemakkelijk een gemakkelijk middel zijn om zijn populariteit te vergroten.

Maar de quasi onoplosbare problemen zullen opduiken wanneer men zal beginnen met de nationalisatie van de grote latifundia in het Noorden en Westen van het land. Hier bestaan reeds enige haarden van verzet. Hier beschikt het regime niet over middelen om de uitgebuite maar onwetende boeren ertoe te brengen zelf hun zaak in handen te nemen.

Plaatselijke grootgrondbezitters zorgen er hier en daar zelfs voor dat de kans op boerenopstanden wel erg miniem wordt, door de landhervorming voor te zijn: zij delen zelf een deel (of een deeltje) van hun onmetelijke bezittingen uit, en maken zich daardoor enorm populair.

Paul Wagemans
23 maart 1975

(°) Er zijn commentatoren die beweren dat er in feite nog niets veranderd is in Ethiopië: het regime bestrijdt nog altijd de Erytrese bevrijdingsbewegingen, de keizer weet nog niets van de revolutie (dat schijnt werkelijk waar te zijn!), en lastige intellectuelen worden nog altijd naar verre provincies gedeporteerd. Dit laatste is dan de - naar onze mening erg tendentieuze - interpretatie die gegeven wordt voor de bewustmakingscampagne die de intellectuelen op het platteland voeren.

in het kort

° De beheerraad van de Universiteit van Berkeley in de Verenigde Staten verklaarde de benoeming van de zwarte militante Angela Davis niet alleen te hebben verworpen om haar politieke overtuiging maar vooral omdat ze zwart en ... vrouw is.

° Volgens de officiële statistieken steeg de levensduurte in Israël op één jaar tijd met 56,2%. De levensmiddelen gingen met 82,6% de hoogte in, bijzonder suiker met 416,9%. De benzine steeg met 141%, gas met 153%, elektriciteit met 117%, water met 115%, de spoorwegen met 119% en de producten voor de landbouw met 94,5%.

Veiligheid, defensieve oorlogen... dat zijn gemeenplaatsen van een schandalige retoriek.

Maurice Lecat.

amerika : u.s.a.

"I.T.T." een Multinationaal monster !

Stel u een reusachtige korporatie voor met meer dan 200.000 aandeelhouders en meer dan 400.000 werknemers. Stel u een enorm multinationalaal kartel voor dat 331 nevenindustrieën heeft in 93 landen die op hun beurt 708 filialen tellen die letterlijk alles fabriceren vanaf telefoontoestellen tot lippenstiften, vanaf automobielen tot mini-radiotoestellen. Stel u voor dat deze korporatie die zich Amerikaans noemt tijdens de tweede wereldoorlog in nazi-Duitsland de "Stuka" bouwde die niet alleen geallieerde schepen maar ook Amerikaanse met bommen bestookte, die aan de Duitse spionagediensten in Latijns-Amerika haar communicatiemiddelen ten dienste stelde van de verbindingen met de onderzeeërs van admiraal Dönitz en dat ze na de oorlog het lef had aan de regering der VS 27 miljoen dollar "vergoeding" te eisen voor de "schade" die de geallieerde luchtmacht aan haar Focke-Wulf fabrieken berokkend had en... dat ze dat proces won !

Stel u voor dat deze korporatie, die volgens de index van het Amerikaans tijdschrift FORTUNE, op de negende plaats komt in de rangschikking der industriële reuzen met een zakencijfer van meer dan 10 miljard dollar dat sinds 12 jaar een stijgende lijn volgt, nog het middel vindt om alleen symbolische bedragen aan de fiskus te storten. De korporatie waarover het gaat heet de International Telephone and Telegraph en aan het hoofd van dit monster staat Harold Sydney Geneen.

ITT, CIA en CO.

De reusachtige maatschappij heeft haar eigen spionagedienst die men gisteren nog vergeleek met de Abwehr en vandaag met de CIA. De chefs die aan het hoofd van deze laatste staan bekennen dat het net van de ITT mobieler is en beter uitgerust dan het hunne. Ze zeggen dat ze dikwijls na Geneen de ernstige gebeurtenissen vernemen die zich hier of daar afspelen in de wereld. En de oorzaak ligt niet alleen bij het ongecontroleerd budget en het wonder der moderne communicatiemiddelen. Sommige ernstige gebeurtenissen zijn veroorzaakt door Mister Geneen himself !

Indien de ITT in de internationale arena ageert in de stijl van de CIA doen haar activiteiten binnen de VS denken aan de FBI. Volgens een door Geneen ingevoerd reglement worden kopieën van alle diensten en privételegrammen geadresseerd aan of ontvangen door de medewerkers van ITT aan de hogere instanties van de korporatie overgemaakt.

Mr. Geneen is wel bewust van zijn waarde en kent zich zelf een jaarsalaris toe van meer dan 800 miljoen dollar. Dit is het hoogste salaris dat in de VS be-

taald wordt aan directeuren van reuzemaatschappijen.

Voor Geneen is de passie voor de macht een soort erfelijke ziekte die de ITT reeds opgelopen had van haar stichter en eerste president kolonel Behn. De internationale kontakten van de korporatie zijn altijd nauw verbonden geweest met de diktatoriale regimes. Primo de Rivera en Franco, Hitler en Mussolini, Batista en Antonescu hebben voor haar gewerkt. De korporatie steunt daarenboven verscheidene marionettenregeringen in Latijns-Amerika.

In de VS heeft zij vertrouwelingen in het Pentagon, het Staatsdepartement en de CIA. Zij loopt storm tegen het Capitool waarvan zij de leden bewerkt om stemmen te winnen. Maar als Geneen soms geen uitweg ziet wordt de speler met het koele hoofd, de boekhouder zonder ziel, driest en roekeloos.

HET CHILEENS MILJOEN.

Hoe verliep de zaak van het Chileens miljoen? Alvorens verder te gaan moet men zich twee andere cijfers herinneren: 150 miljoen dollar en 36 %. Het zijn respectievelijk het bedrag der investeringen van ITT in Chili en het percentage der stemmen die Salvador Allende bekam tijdens de presidentiële verkiezingen van 4 september 1970. Het tweede cijfer was een bedreiging voor het eerste. De 36 % garandeerden de overwinning bij de laatste etappe der verkiezingen van het Chileens kongres die moesten plaatsvinden op 24 oktober van hetzelfde jaar. Allende had beloofd dat hij na de verkiezingen de bezittingen van de ITT zou nationaliseren en hij was vast besloten woord te houden.

Verrast door deze onaangename wending stuurde Geneen zijn beste vriend John McCone, gewezen chef der spionagediensten en directeur bij ITT naar Richard Helms, directeur bij de CIA, om achter de schermen van de Chileense politiek samen te werken. Helms betoonde een levendige belangstelling voor het plan Geneen en stuurde aanstonds William Broe "grootmeester van de spionage" die de subversieve aktie van de CIA in Latijns-Amerika orkestreerde, naar Washington. Geneen liet geen gras over de zaak groeien en stelde een belangrijke som - 1 miljoen dollar - ter beschikking voor het bekomen van een kleine dienst: Allende verhinderen zich te installeren in La Moneda.

Niettegenstaande de ontelbare kuiperijen van ITT en CIA mislukte het opzet. Allende werd toch tot president verkozen en kort daarna ondertekende hij een wet waarin o.m. de bezittingen van ITT werden genationaliseerd.

Maar de 150 miljoen dollar van ITT stonden op het spel en Geneen gaf de strijd niet op. Hij stelde een "Programma der 18 punten" op dat duidelijk de

toekomst van Chili zou bevestigd. William Merriam, chef van de ITT filiaal te Washington nam Peter Peterson, assistent van President Nixon onder de arm en er werd besloten alles in het werk te stellen om president Allende slechts een zestal maanden aan het bewind te laten. Het miljoen dollar, geschonken door Geneen, zou aangewend worden om het gedeelte van de pers te steunen dat vijandig stond tegenover Allende en enkele gezaghebbende militairen van het Chileense leger om te kopen.

De zaak van het "Chileens miljoen" werd aan het licht gebracht door journalist Jack Anderson. Het was een groot schandaal waar zelfs de Amerikaanse senaat zich mee bemoeide. Tijdens een openbare zitting kon senator Clifford Case

zijn verontwaardiging niet bedwingen en hij riep uit : "voor wie werkt de CIA, voor de Verenigde Staten of voor de ITT van Mr Geneen " ?

Geneen houdt nog andere belangen op het oog. Hij dringt erop aan bij de Britse regering om onvoorwaardelijk steun te verlenen aan Ian Smith, de racist die de zwarte bevolking van Rhodesië in de knel houdt. Hij spoort Washington aan troepen te sturen naar de Arabische landen om "onze oliebelangen" te vrijwaren. Hij haat Fidel Castro en hij heeft een grote bewondering voor generaal Stroessner.

De handen van Harold Geneen zijn besmeurd met het bloed van Che Guevara en Salvador Allende !

T.B.

In het kader van de dertigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog.

zaterdag 3 mei 1975
van 9 u 30 tot 12 u 30
13 u 30 tot 17 u 30

In de KONFERENTIEZAAL van het STADHUIS.
te OOSTENDE.

(windpunt autostrade)

STUDIEDAG

OORZAKEN EN GEVOLGEN VAN WERELDOORLOG II

I. WAT AAN WERELDOORLOG II VOORAFGING.

- a) de economische crisis, de Volkerenbond, de akkoorden van Munchen, enz, enz, enz.
inl. Prof. Dr. Leo MICHIELSEN.
- b) de opkomst van het fascisme, de Spaanse burgeroorlog enz, enz.
inl. Drs. Luk KONGS.

II. WAT VOORTVLOEIDE UIT WERELDOORLOG II.

- a) de alliantie tegen het nazisme, de akkoorden van Teheran, Yalta en Potsdam - het Duitse vraagstuk, Berlijn, de oprichting van de O.V.N., oorlog in Korea en Vietnam, de koude oorlog... enz, enz.
inl. Prof. Dr. Herman BALTHAZAR.
- b) Het dekolonisatieproces, de militaire paktten, nieuwe machtsverhoudingen, de niet gebonden landen, mogelijkheden van vreedzame coëxistentie enz.
inl. Dr. Jules VERHELST-archivaris.

Inschrijvingsrecht farde met dokument : 150 fr.
Jeugd en Plus 3 pas : 50 fr.

Middagmaal : 150 fr. (niet verplicht)

Inschrijving door storting op Prk. 000-0956015-80 van Vrede vzw.-Studie en infocentrum voor vredes en ontwikkelingsproblematiek.
Sagattenstraat, 136, 9000 Gent.

(vermelden Studiedag Oostende - inschrijving - middagmaal.)

Deze studiedag wordt ingericht door VPEDE vzw. - studie en infocentrum voor vredes en ontwikkelingsproblematiek.

Onder de bescherming van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur.

Voor Uw filmvoorstellingen 16 of 35 mm
vraag vooraleer een keuze te doen de catalogus
van de Culturele Dienst van

PROGRES-FILMS
286, Koningstraat, 1030 Brussel
tel. : 02/218.26.89 - 218.00.60 - 277.53.70

DOSSIERS EN DOKUMENTEN
uitgaven van de vzw. VREDE

**DE MULTINATIONALS EN DE MONETAIRE
PROBLEMEN**

Prof. Dr Frantzen en Lic. Toon Colpaert
40 fr + 10 fr port

DE MULTINATIONALS EN DE DERDE WERELD
Kathleen Steel en Brigitte Van Male 40 fr + 10 fr port.

DE MULTINATIONALS BELGIE EN EUROPA
Dr Danny Van den Bulcke en Dr Hugo De Maegt
40 fr + 10 fr port

**DE MULTINATIONALS EN DE ARBEIDERSBE-
WEGING**
Prof. Dr Jacky Nagels, Gilbert de Swert, Norbert De
Gendt en Eugene Lambrechts 40 fr + 10 fr port

**ACHTERGRONDEN VAN EEN KONFLIKT : HET
MIDDEN-OOSTEN**
Michel Tanret 80 fr + 10 fr port

**ONTWIKKELING VAN DE INTERNATIONALE
VERHOUDINGEN SINDS 1945.**

**GROEI EN STRUKTUUR VAN NAVO EN
WARSCHAUPAKT.**

Dr Jules Verhelst en Paula Burghgraeve
20 fr + 7 fr port

**DE EKONOMISCHE BETEKENIS VAN DE NAVO
VOOR EUROPA**

Prof. dr Leo Michiels 20 fr + 7 fr port

**In Voorbereiding
KAN WEST-EUROPA ZIJN ENERGIEPROBLEMEN
VERZEKEREN ?**

Ing. Albert De Smaele 40 fr + 7 fr port

**INFLATIE : OORZAKEN, GEVOLGEN, OPLOS-
SINGEN.**

Prof. Dr Leo Michiels 40 fr + 7 fr port

Bestelling door overschrijving op Prk. 000-0956015-80,
van Vrede vzw. - Studie en Info-centrum voor vredes
en ontwikkelingsproblematiek - Bagattenstraat, 138,
9000 Gent.

Eveneens ter beschikking : HET STADION
door de Chileense journalist : S. Villegas
Prijs : 130 fr + 10 fr port

BOEKENARSENAAAL

Vraag zonder verplichting een uitgebreide folder bij

BOEKENARSENAAAL
Lamstraat, 14
9000 GENT
Tel. 09/25.62.57

een rijke keus aan boeken

GRUNDIG

BRAUN

PHILIPS

hifi stereo keten
combinatie

EUROPA ELECTRONIC

A. PIETRSLAAN, 2 (aan 't Stadhuis) - OOSTENDE - Tel. 716.34

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, KORTRIJK
Tel. (056) 213.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden.

KUNSTHANDEL

GALERIJ "ELITE"

Tolhuislaan 157 - Gent

Enorme keus van reproducties

Schilderijen van oude en hedendaagse schilders
Eigen werkhuis voor alle soorten inlijstingen.

tel. 22.16.31

CORMAN

De "Topboekhandel"
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 "pocket"
boeken in 6 talen

Ravensteinstraat, 28-30
1000 Brussel
Tel. (02)11.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 Oostende
Tel. (059)727.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 Het Zoute
Tel. (050)618.28

Het boek dat u
zoekt is er. Zo
niet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
Oostende
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
- Wetenschappelijke
- Politieke
boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
- Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
- Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat).

Tel. 09/25.10.92 Doorlopend geopend van
8.30u - 6.30u

VRIJE TOEGANG.

gakko S.V.

Hoek Overpoortstraat en Ch. De Kerckhovelaan
en St.-Pietersnieuwstraat 107 - 9000 Gent tel. 091/23.27.88.

Bureelartikelen - Papierwaren - Drukkerij - Uitgeverij.

prijzen beneden alle peil !!!

Vraag vrijblijvend inlichtingen of kom zelf eens langs